

Logopedia stopień II, semestr 3

1. Procedury lingwistyczne w postępowaniu logopedycznym: gramatyka
2. Teoria i praktyka dyskursu
3. Zaburzenia mowy i słuchu uwarunkowane genetycznie
4. Zaburzenia sprzężone
5. Seminarium magisterskie
6. Trening interpersonalny
7. Metody wspomagające diagnozę i terapię logopedyczną
8. Metody wspomagające diagnozę i terapię neurologopedyczną
9. Zaburzenia komunikacji werbalnej w mózgowym porażeniu dziecięcym
10. Postępowanie logopedyczne w dyszartrii
11. Zaburzenia mowy dzieci z rozszczepem podniebienia – postępowanie logopedyczne
12. Zaburzenia komunikacji werbalnej w niepełnosprawności intelektualnej
13. Praktyka zawodowa śródroczna logopedyczna – postępowanie w afazji
14. Praktyka zawodowa ciągła logopedyczna w placówkach rehabilitacyjnych prowadzących terapię i rehabilitację małych dzieci
15. Zaburzenia komunikacji w wieku senioralnym
16. Komunikacja z seniorem
17. Dysfagia – problemy wieku senioralnego
18. Praktyka zawodowa śródroczna gerontologopedyczna (placówki specjalne/ opiekuńcze/ rehabilitacyjne/ domy dziennej opieki)
19. Zaburzenia mowy w demencji
20. Postępowanie neurologopedyczne w zaburzeniach neurodegeneracyjnych
21. Neurologopeda w zespołach wspomagania rozwoju dziecka
22. Praktyka zawodowa śródroczna neurologopedyczna w placówce specjalnej/ośrodku szkolno-wychowawczym

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Procedury lingwistyczne w postępowaniu logopedycznym: gramatyka
Nazwa w języku angielskim:		Linguistic procedures in speech therapy proceedings: grammar
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	1 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Alina Maciejewska, prof. UPH
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Marta Krakowiak
Założenia i cele przedmiotu:		Pogłębienie wiedzy na temat gramatyki w postępowaniu logopedycznym.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	Student ma pogłębioną wiedzę na temat sprawności gramatycznej w postępowaniu logopedycznym.	K_W05
W_02	Student zna poszczególne typy derywacji, konstrukcje słowotwórcze, schemat składniowy zdania.	K_W04
W_03	Student zna szyk składników zdania.	K_W08
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Student umie dokonać analizy struktury tematyczno-rematycznej zdania.	K_U01
U_02	Umie diagnozować czynności poznawcze z wykorzystaniem metod lingwistycznych.	K_U03
U_03	Student umie analizować teksty zaburzeń mowy (ich strukturę, spójność, konstrukcje słowotwórcze).	K_U02
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Buduje świadomość roli wymowy w zachowaniach społecznych. Nabywa przekonania o konieczności kształcenia wymowy, rozwijania sprawności gramatycznych szczególnie w szkole.	K_K05

Forma i typy zajęć:	Wykład – 15 godzin.
Wymagania wstępne i dodatkowe:	
Wiedza na temat diagnozowania czynności poznawczych, podstawy wiedzy o języku.	
Treści modułu kształcenia:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Typy procesu słowotwórczego: derywacja, kompozycja, skracanie form. Derywacja i jej typy: derywacja sufiksalna i prefiksalna, derywacja paradygmatyczna – zmiana kategorii rodzaju, zmiana kategorii liczby, ucięcie, derywacja alternacyjna. Kompozycja: Złożenie jako proces słowotwórczy, typy procesu kontaminacji. Kategorie słowotwórcze. Syntaktyczne, semantyczne i synataktyczno-semantyczne funkcje formantów: transpozycja, modyfikacja i mutacja. Kategorie pojęciowe wyrażane słowotwórczo w języku polskim. Analiza konstrukcji słowotwórczych na przykładach ilustrujących zaburzenia mowy (szczególnie głuchoty i niedosłuchu). 2. Składnik zdania. Zdanie i jego schemat składniowy. Równoważnik zdania. Zdanie złożone. Modalność zdania i tekstu. Pojęcie elipsy składniowej. Przekształcenia tekstu oparte na elipsie. Parafrazowanie zdania i tekstu. Szyk składników zdania. Struktura tematyczno-rematyczna zdania. Wskaźniki syntaktyczne (wskaźniki zespolenia w zdaniu i tekście). Rola przecinka (i innych znaków interpunkcyjnych) w semantyce zdania i tekstu. 3. Powtarzanie konstrukcji zdaniowej w tekście. Pytania i odpowiedzi jako zasada struktury tekstu. Składniowa analiza tekstów zaburzeń mowy. 	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Boniecka B., 1998, <i>Składnia współczesnego języka polskiego</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 2. Boniecka B., 2000, <i>Struktura i funkcje pytań w języku polskim</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 3. Dokulil M., 1979, <i>Teoria derywacji</i>, Wrocław: Ossolineum. 4. Domagała A., <i>Zachowania językowe w demencji. Struktura wypowiedzi w chorobie Alzheimera</i>, Lublin 2007. 5. Grabias S., 2019, <i>Język w zachowaniach społecznych. Podstawy socjolingwistyki i logopedii</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 6. Grzegorzczkowska R., 1982, <i>Zarys słowotwórstwa polskiego</i>, Warszawa: PWN. 7. Maciejewska A., 2015, <i>Analogia w języku i w tekście. Teoria „grup proporcjonalnych relacji” w badaniach nad kompetencją językową uczniów i studentów</i>, Siedlce: Wydawnictwo UPH w Siedlcach. 8. Muzyka-Furtak E., 2010, <i>Konstrukcje słowotwórcze w świadomości językowej dzieci niesłyszących</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 9. Panasiuk J., 2019, <i>Język a komunikacja w afazji</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 	
Literatura dodatkowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Boniecka B., 1999, <i>Lingwistyka tekstu: teoria i praktyka</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 2. Buttler D., 1976, <i>Innowacje składniowe współczesnej polszczyzny</i>, Warszawa: PWN. 3. Chmura-Klebotowa M., 1971, <i>Neologizmy słowotwórcze w mowie dzieci</i>, [w:] „Prace Filologiczne”, XXI, s. 99–235. 	

4. Klemensiewicz Z., 1961, *Zarys składni polskiej*, Warszawa: PWN.
5. Rakowska A., 1992, *Rozwój systemu gramatycznego u dzieci głuchych*, Kraków: Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Metoda funkcjonalna, strukturalna.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Przewidziane są następujące sposoby weryfikacji efektów uczenia się: systematyczna praca na zajęciach, kolokwium pisemne.

Forma i warunki zaliczenia:

Zajęcia praktyczne, metody problemowe.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w wykładach

15 godzin

Samodzielne przygotowanie się do wykładu

7 godzin

Samodzielne przygotowanie się do zaliczenia

3 godzin

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

25 godzin

Punkty ECTS za przedmiot

1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Teoria i praktyka dyskursu
Nazwa w języku angielskim:		Theory and practice of discourse
Język wykładowy:		polski
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:		drugi
Semestr:		trzeci
Liczba punktów ECTS:		1 ECTS
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Alina Maciejewska, prof. UPH
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Piotr Prachnio
Założenia i cele przedmiotu:		Pogłębienie wiedzy na temat gramatyki w postępowaniu logopedycznym.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	Student ma pogłębioną wiedzę na temat przebiegów interakcyjnych w postępowaniu logopedycznym.	K_W05
W_02	Student zna społeczne uwarunkowania zachowań językowych.	K_W04
W_03	Student rozumie pojęcie interakcji oraz zna czynniki warunkujące zachowania interakcyjne.	K_W08
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Student umie dokonać analizy przebiegów interakcyjnych, realizacji intencji u osób z różnymi zaburzeniami mowy.	K_U01
U_02	Umie diagnozować czynności poznawcze, interakcyjne z uwzględnieniem niewerbalnych środków przekazu.	K_U03
U_03	Student zna strukturę przebiegów interakcyjnych w zaburzeniach mowy.	K_U02
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Student jest przygotowany do pracy z pacjentami z zaburzeniami mowy i komunikacji we współpracy z innymi specjalistami.	K_K02
Forma i typy zajęć:		Wykład – 15 godzin.
Wymagania wstępne i dodatkowe:		

Podstawy wiedzy o języku i przebiegach interakcyjnych.

Treści modułu kształcenia:

1. Interakcja jako proces nadawania znaczeń zachowaniom ludzkim i dostosowania własnych zachowań do zachowań uczestników życia społecznego.
2. Warunki skuteczności zachowań interakcyjnych.
3. Przestrzenie interakcyjne.
4. Czynniki warunkujące zachowania interakcyjne człowieka: nadawca i jego możliwości umysłowe i fizyczne; język i niewerbalne środki przekazu; odbiorca – jego możliwości umysłowe i fizyczne oraz status społeczny; sytuacja przekazu; intencje.
5. Struktura podstawowych przebiegów interakcyjnych w życiu społecznym: interakcja dziecko – dorosły; interakcja dziecko – dziecko; interakcja dorosły – dorosły.
6. Struktura podstawowych przebiegów interakcyjnych w zaburzeniach mowy: w głuchocie, w upośledzeniach umysłowych, w autyzmie, w afazji, w jękanii, w chorobie Alzheimerera, w schizofazji.
7. Programowanie przebiegów interakcyjnych w zaburzeniach mowy.

Literatura podstawowa:

1. Grabias S., 2019, *Interakcja. Biologiczne i społeczne uwarunkowania zachowań językowych*, [w]: M. Kielar- Turska, S. Milewski (red.), *Język w biegu życia*, Gdańsk: Harmonia.
2. Grabias S., 2019, *Język w zachowaniach społecznych. Podstawy socjolingwistyki i logopedii*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.

Literatura dodatkowa:

1. Domagała A., 2007, *Zachowania językowe w demencji*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
2. Niestorowicz E., 2007, *Świat w umyśle i rzeźbie osób głuchoniewidomych*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
3. Panasiuk J., 2012, *Afazja a interakcja. Tekst – metatekst – kontekst*, Lublin Wydawnictwo: UMCS.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład, dyskusja, nagrania audiowizualne.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Przewidziane są następujące sposoby weryfikacji efektów uczenia się: systematyczna praca na zajęciach, egzamin końcowy.

Forma i warunki zaliczenia:

Egzamin w sesji.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w wykładach

15 godzin

Samodzielne przygotowanie się do wykładu

7 godzin

Samodzielne przygotowanie się do egzaminu

3 godzin

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

25 godzin

Punkty ECTS za przedmiot

1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Zaburzenia mowy i słuchu uwarunkowane genetycznie	
Nazwa w języku angielskim:	Genetically determined speech and hearing disorders	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	1 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr Marta Krakowiak	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	dr Marta Krakowiak	
Założenia i cele przedmiotu:	Zdobycie przez studentów wiedzy na temat podstawowych pojęć z zakresu genetyki (nić DNA, gen, allel, chromosom, genom, fenotyp, fenotyp, dziedziczenie autosomalne dominujące i recesywne, mutacja, wada genetyczna). Nabycie umiejętności projektowania programu terapeutycznego dla osoby z wybranym zespołem genetycznym.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Student ma wiedzę z zakresu genetyki.	K_W01
W02	Student wie, jakie są ograniczenia rozwoju dziecka w wyniku zmian genetycznych.	K_W02
W03	Student ma wiedzę na temat uszkodzeń genetycznych i ich wpływu na rozwój mowy dziecka.	K_W02
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Student potrafi ocenić zmiany rozwojowe uwarunkowane zmianami genetycznymi.	K_U01
U02	Student potrafi współpracować z zespołami specjalistycznymi.	K_U07
U03	Student wykorzystuje elementy diagnoz medycznych w programowaniu postępowania neurologopedycznego.	K_U09

Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Student ma świadomość swojej wiedzy i umiejętności w zakresie postępowania diagnostycznego w zaburzeniach mowy i słuchu uwarunkowanych genetycznie.	K_K05
K02	Student jest świadomy swych umiejętności i konieczności ustawicznego kształcenia.	K_K05
Forma i typy zajęć:		wykład (15 godzin)
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość budowy i funkcjonowania OUN.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Etapy i uwarunkowania prawidłowego rozwoju ośrodkowego układu nerwowego. 2. Objawy sugerujące chorobę genetyczną u dziecka. 3. Niedosłuchy uwarunkowane genetycznie i wpływ zaburzeń słuchu na mowę. 4. Wybrane zespoły: <ol style="list-style-type: none"> a) zespół Angelmana, b) stwardnienie guzowate, c) zespół Tourette'a, d) choroba Huntingtona, e) zespół kruchego chromosomu X, f) zespół Retta, g) zespół Pradera-Williego, h) zespół Williamsa, i) zespół Landaua-Kleffnera. 5. Programowanie terapii osób z zespołami genetycznymi. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Błęszyński J., 2012, <i>Medycyna w logopedii</i>, Gdańsk: Harmonia Universalis. 2. Cieszyńska-Rożek J., Sobolewski P., Grzesiak-Witek D., 2018, <i>Zaburzenia mowy w wybranych zespołach uwarunkowanych genetycznie</i>, Lublin: Czelej. 3. Kaciński M., 2007, <i>Neuropediatrics</i>, Warszawa: PZWL. 4. Kaczan T., Śmigiel R. (red.), 2012, <i>Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju u dzieci z chorobami genetycznymi</i>, Kraków: Impuls. 5. Korniszewski L., 1994, <i>Dziecko z zespołem wad wrodzonych</i>, Warszawa: PZWL. 6. Maciejewska B., Pilarska A., Maciejewska-Szaniec Z., Kałos M., Czerniejewska-Wolska H., Reetz-Kolasińska A., Wiskirska-Woźnica B., 2015, <i>Diagnostyka i opieka audiologiczna w genetycznie uwarunkowanych rzadkich zespołach wad wrodzonych – na przykładzie materiału z Katedry i Kliniki Foniatrii i Audiologii Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu. Standardy Medyczne</i>, [w:] „Pediatria”, t. 12, s. 112–116. 		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Maciejewska B., Wiskirska-Woźnica B., Maciejewska-Szaniec Z., Piotrowski P., Kuśnierkiewicz D., Żebryk-Stopa A., Studzińska K., 2013, <i>Gdy dziecko nie mówi – uwagi kliniczne o opóźnionym rozwoju mowy. Standardy Medyczne</i>, [w:] „Pediatria”, t. 10, nr 5, s. 624–633. 		

2. Szczałuba K., Śmigiel R., 2021, *Genetycznie uwarunkowane zaburzenia rozwoju u dzieci*, Warszawa: PZWL.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład z prezentacjami multimedialnymi, analiza dokumentacji medycznej.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty weryfikowane na podstawie analizy studium przypadku.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunkiem uzyskania zaliczenia z oceną jest przygotowanie programu terapii osoby z wybranym zespołem genetycznym.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w wykładach

15 godzin

Udział w konsultacjach

5 godzin

Przygotowanie programu terapii

5 godzin

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

25 godzin

Punkty ECTS za przedmiot

1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Zaburzenia sprzężone	
Nazwa w języku angielskim:	Coupled disorders	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	1 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr Marta Krakowiak	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	dr Marta Krakowiak	
Założenia i cele przedmiotu:	Zdobycie przez studentów wiedzy na temat metod edukacyjnych, wychowawczych i terapeutycznych, wykorzystywanych w pracy z osobami ze sprzężonymi niepełnosprawnościami. Nabycie umiejętności projektowania programu terapeutycznego dla osoby ze sprzężoną niepełnosprawnością w wybranej kategorii wiekowej.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Student charakteryzuje podstawowe grupy zaburzeń sprzężonych występujących u pacjentów niepełnosprawnych.	K_W02
W02	Student omawia techniki i metody wspomagające rehabilitację pacjentów z niepełnosprawnością sprzężoną.	K_W05
W03	Student wskazuje metody i techniki wspomagające rehabilitację pacjentów z niepełnosprawnością sprzężoną.	K_W05
W04	Student zna istotę wieloprofilowych oddziaływań terapeutycznych.	K_W09
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Student potrafi dokonać analizy diagnostycznej wybranych funkcji w procesie uczenia się.	K_U06
U02	Student potrafi omówić model pracy z uczniem niepełnosprawnym.	K_U02

U03	Student potrafi scharakteryzować podstawowe grupy zaburzeń sprzężonych występujących u pacjentów niepełnosprawnych.	K_U04
U04	Student potrafi zaprojektować program terapeutyczny dla osoby ze sprzężoną niepełnosprawnością w wybranej kategorii wiekowej.	K_U03
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Student okazuje zrozumienie dla problemów pacjentów.	K_K01
K02	Student w sytuacjach pracy z osobą z niepełnosprawnością sprzężoną potrafi wykazać się profesjonalizmem, stosując zasady etyki zawodowej związanej z pracą pedagoga specjalnego.	K_K03

Forma i typy zajęć: wykład (15 godzin)

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Podstawowa wiedza z zakresu biologicznego, poznawczego, emocjonalnego i społecznego rozwoju człowieka oraz teorii zaburzeń mowy.

Treści modułu kształcenia:

1. Wieloraka a sprzężona niepełnosprawność – analiza pojęć.
2. Podstawowe grupy zaburzeń sprzężonych występujących u pacjentów niepełnosprawnych.
3. Wybrane techniki i metody wspomagające rehabilitację pacjentów z niepełnosprawnością sprzężoną.
4. Istota wieloprofilowych oddziaływań terapeutycznych – diagnozowanie a programowanie działań rehabilitacyjnych.
5. Ocena funkcji percepcyjno-motorycznych.
6. Ocena funkcji poznawczych i samoobsługowych.
7. Strategie udzielania pomocy terapeutycznej.
8. Rola stymulacji wielozmysłowej: percepcja wzrokowa, dotykowa, słuchowa, smakowa, węchowa.
9. Model pracy z dzieckiem niepełnosprawnym umysłowo niedostosowanym społecznie.
10. Model pracy z uczniem niepełnosprawnym umysłowo z uszkodzonym słuchem.
11. Model pracy niepełnosprawnym umysłowo niewidomym.
12. Model pracy z uczniem z niepełnosprawnością ruchową, w tym afazją.
13. Model pracy z uczniem z autyzmem i niepełnosprawnością umysłową.
14. Projekt programu terapeutycznego dla osoby ze sprzężoną niepełnosprawnością w wybranej kategorii wiekowej.

Literatura podstawowa:

1. Brzezińska I., Kaczan R., Smoczyńska K. (red.), 2010, *Sytuacja i możliwości pomocy dla osób z rzadkimi i sprzężonymi ograniczeniami sprawności*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
2. Buchnat M., Pawelczak K. (red.), 2014, *Nieznane? Poznane. Zaburzenia rozwojowe u dzieci z rzadkimi zespołami genetycznymi i wadami wrodzonymi*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
3. Cytowska B., Winczura B., Stawarski A. (red.), 2008, *Dzieci chore, niepełnosprawne i z utrudnieniami w rozwoju*, Kraków: Impuls.
4. McCandless J., 2007, *Dzieci z głodującymi mózgami. Przewodnik terapii medycznych dla chorób spektrum autyzmu*, Warszawa: Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna.
5. Piotrowicz T. (red.), 2014, *Interdyscyplinarne uwarunkowania rozwoju małego dziecka*, Warszawa: Wydawnictwo APS.

Literatura dodatkowa:

1. Doman G., Doman J., 2013, *Subtelna Rewolucja. Wykorzystaj potencjał swojego malucha od pierwszego dnia życia*, Gliwice: Wydawnictwo Helion.
2. Odowska-Szlachcic B., Mierzejewska B., 2013, *Wzrok i słuch – zmysły wiodące w uczeniu się w aspekcie integracji sensorycznej*, Gdańsk: Harmonia.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład z prezentacjami multimedialnymi, analiza dokumentacji medycznej.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty weryfikowane na podstawie analizy studium przypadku.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunkiem uzyskania zaliczenia z oceną jest przygotowanie programu terapii osoby z zaburzeniami sprzężonymi.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w wykładach

15 godzin

Udział w konsultacjach

5 godzin

Przygotowanie programu terapii

5 godzin

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

25 godzin

Punkty ECTS za przedmiot

1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Seminarium magisterskie	
Nazwa w języku angielskim:	Master's seminar	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci – czwarty	
Liczba punktów ECTS:	10 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr hab. Alina Maciejewska, prof. uczelni	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	dr hab. Alina Maciejewska, prof. uczelni	
Założenia i cele przedmiotu:	Pogłębienie wiedzy na temat diagnozowania, programowania i prowadzenia terapii logopedycznej. Przygotowanie przez studenta pracy dyplomowej w zakresie logopedii.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	Zna najważniejsze opracowania oraz dysponuje wiedzą na temat metodologii badawczych.	K_W06
W_05	Ma poszerzoną wiedzę o nowych osiągnięciach w zakresie wybranej specjalizacji dyplomowej.	K_W14
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Ma wyższe niż przeciętne umiejętności posługiwania się nowoczesnymi mediami komunikacyjnymi, potrafi wyszukiwać, gromadzić, analizować i interpretować materiał badawczy.	K_U06, K_U16
U_02	Ma umiejętność wyszukiwania informacji bibliograficznych związanych z wybranym problemem badawczym.	K_U15, K_U17, K_U18
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Zna ograniczenia własnej wiedzy i rozumie potrzebę dalszego kształcenia.	K_K01
Forma i typy zajęć:	Ćwiczenia – 30 godzin.	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Rozszerzona wiedza w zakresie nauki o języku, metodologii badań logopedycznych.		

Treści modułu kształcenia:

1. Wybór tematów prac dyplomowych spośród tematów proponowanych.
2. Planowanie eksperymentu badawczego; założenia, cele, hipotezy, metody badań logopedycznych.
3. Komentarz promotora co do specyfiki merytorycznej seminarium i podjętych na nim tematów. Etapy przygotowywania pracy magisterskiej o charakterze językoznawczym.
4. Gromadzenie bibliografii, źródła bibliografii, zasady dotyczące gromadzenia i analizowania literatury, bazy danych.
5. Koncepcja metodologiczna pracy. Zagadnienie stanu badań.
6. Kompozycja pracy: spis treści, indeksy, aneksy, bibliografia.
7. Prezentowanie materiału językowego w pracy magisterskiej.
8. Praca magisterska jako gatunek stylu naukowego. Cechy stylu naukowego. Błędy stylistyczne.
9. Segmentacja tekstu pracy magisterskiej na rozdziały, podrozdziały, punkty i podpunkty. Funkcje akapitów.
10. Spójność linearna i semantyczna tekstu pracy naukowej: komplementarność rozdziałów.
11. Gromadzenie i indeksowanie materiału językowego na potrzeby danej pracy magisterskiej. Próba interpretacji zebranego materiału językowego pod kątem tematu pracy.
12. Konwencje opisu bibliograficznego oraz konsekwencje wyboru jednej z nich na potrzeby danej pracy magisterskiej.
13. Redagowanie pracy. Prezentowanie na zajęciach poszczególnych rozdziałów pracy. Korekta i autokorekta zredagowanych fragmentów prac magisterskich.

Literatura podstawowa:

1. Bartmiński J. (red.), 2001, *Współczesny język polski*. UMCS, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
2. Grabias S., Kurkowski M. (red.), 2012, *Logopedia. Teoria zaburzeń mowy*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
3. Grabias S., 2019, *Język w zachowaniach społecznych. Podstawy socjolingwistyki i logopedii*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
4. Grucza F., 2007, *Lingwistyka stosowana. Historia, zadania, osiągnięcia*, Warszawa: Wydawnictwo Euro-Edukacja.
5. Woźniak T., Domagała A. (red.), 2007, *Język, interakcja, zaburzenia mowy*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
6. Markowski A., 2005, *Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne*, Warszawa: PWN.
7. Jadacka H., 2005, *Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia*, Warszawa: PWN.
8. Milewski S., Kaczorowska-Bray K. (red.), 2015, *Metodologia badań logopedycznych. Z perspektywy teorii i praktyki*, Gdańsk: Grupa Wydawnicza Harmonia.

Literatura dodatkowa:

1. Czaplewska E., Milewski S. (red.), 2012, *Diagnoza logopedyczna*. Podręcznik akademicki, Gdańsk: GWP.
2. Gałkowski T., Jastrzębowska G. (red.), 2003, *Logopedia. Pytania i odpowiedzi*, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.
3. Grabias S., 2011, *Logopedia – nauka o biologicznych uwarunkowaniach języka i zachowań językowych*, [w:] „Logopedia”, t. 39/40, s. 9-34.
4. Grabias S., 2008, *Postępowanie logopedyczne. Diagnoza, programowanie terapii, terapia*, [w:] „Logopedia”, t. 37, s. 13-27.
5. Grabias S., Panasiuk J., Woźniak T. (red.), 2015, *Logopedia, Standardy postępowania logopedycznego*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
6. Zaśko-Zielińska M., Majewska-Tworek A., Piekot T., 2008, *Sztuka pisania. Przewodnik po tekstach użytkowych*, Warszawa: PWN.
7. Wolański A., 2008, *Edycja tekstów. Praktyczny poradnik*, Warszawa: PWN.
8. „ConversatoriaLinguistica”, t.1-6, Wyd. Akademii Podlaskiej w Siedlcach (od 2007 roku).

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Ćwiczenia umiejętności krytycznego czytania, weryfikowania informacji, efektów eksperymentów badawczych, analiz statystycznych.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Wszystkie efekty kształcenia będą sprawdzane w czasie zajęć, na podstawie przygotowanych konspektów oraz w trakcie prezentowania i omawiania poszczególnych części składowych pracy dyplomowej.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: spełnienie każdego z niżej opisanych wymagań:

- a) przygotowywanie się do zajęć i aktywne w nich uczestnictwo,
- b) przygotowanie konspektu pracy,
- c) przedstawianie poszczególnych elementów pracy dyplomowej,
- d) przygotowanie pracy magisterskiej.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	30 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zajęć; gromadzenie materiału językowego, bibliografii, praca własna nad tekstem pracy dyplomowej	180 godzin
Udział w konsultacjach z przedmiotu	40 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	250 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	10 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Trening interpersonalny
Nazwa w języku angielskim:		Interpersonal training
Język wykładowy:		polski
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:		drugi
Semestr:		trzeci
Liczba punktów ECTS:		2 ECTS
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Agnieszka Kijak
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Elżbieta Zaniewicz
Założenia i cele przedmiotu:		Nabywanie przez studenta wiedzy na temat warunków efektywnej komunikacji interpersonalnej. Kształtowanie pozytywnej oraz otwartej postawy do samorozwoju i samodoskonalenia się. Rozwijanie umiejętności budowania relacji z innymi ludźmi. Budowanie zaufania pomiędzy uczestnikami.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
S_W12	Student zna podstawowe procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia.	B1.W3; B2.W4; C.W7; D1/E1.W4; D1/E1.W13
S_W03	Student zna rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań uczniów w szkole podstawowej.	B2.W2; B2.W4; D1/E1.W14
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Student potrafi skutecznie i świadomie komunikować się; porozumieć się w sytuacji konfliktowej; rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się, komunikowania się oraz w funkcjonowaniu społecznym, w tym uwarunkowane czynnikami środowiskowymi.	B.1.U3; B.1.U4; B.1.U5
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Student jest gotowy do ciągłego doskonalenia swojej wiedzy merytorycznej.	B.1.K1
Forma i typy zajęć:		ćwiczenia (45 godzin)
Wymagania wstępne i dodatkowe:		

Brak.

Treści modułu kształcenia:

1. Podstawy teoretyczne treningu interpersonalnego.
2. Procesy międzyosobowe.
3. Kompetencje w porozumiewaniu się.
4. Komunikacja werbalna i niewerbalna.
5. Proces grupowy.
6. Aktywne słuchanie.
7. Przyjmowanie i udzielanie informacji zwrotnych.

Literatura podstawowa:

1. Adler R.B., Rosenfeld L.B., Proctor R.F., 2014, *Relacje interpersonalne. Proces porozumiewania się*, Poznań: Rebis.
2. Colman A. M., 2009, *Słownik Psychologii*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
3. Jedliński K., 2008, *Trening interpersonalny*, Warszawa: Wydawnictwo W.A.B.
4. Mellibruda J., 1986, *Ja – Ty – My. Psychologiczne możliwości ulepszania kontaktów międzyludzkich*, Warszawa: Nasza Księgarnia.

Literatura dodatkowa:

1. Egan G., 2001, *Twarzą w twarz: Uczestnictwo w grupowym treningu psychologicznym i rozwój interpersonalny*, Poznań: Zysk i S-ka.
2. Johnson S., 1998, *Umiejętności interpersonalne samorealizacja*, Warszawa: J. Santorski & Spółka.
3. Rogers J., 2015, *Coaching*, Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
4. Zaborowski Z., 1997, *Trening interpersonalny. Podstawy teoretyczne – procesy – techniki*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe „Scholar”.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Zajęcia interaktywne z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, ćwiczenia warsztatowe, rozmowy panelowe.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Zaliczenie przedmiotu na podstawie kolokwium ustnego.

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenie z oceną na podstawie kolokwium ustnego:

- 0–50% – niedostateczny (2,0),
- 51–60% – dostateczny (3,0),
- 61–70% – dostateczny plus (3,5),
- 71–80% – dobry (4,0),
- 81–90% – dobry plus (4,5),
- 91–100% – bardzo dobry (5,0).

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w ćwiczeniach	45 godzin
Samodzielne przygotowanie do ćwiczeń	5 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Metody wspomagające diagnozę i terapię logopedyczną
Nazwa w języku angielskim:		Methods supporting the diagnosis and speech therapy/ neurological therapy
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	1 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Sofia Kamińska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		mgr Ewa Dzieciół
Założenia i cele przedmiotu:		Przyswojenie przez studenta wiedzy z zakresu etiologii i diagnostyki zaburzeń głosu i mowy oraz zasad postępowania logopedycznego w określonych przypadkach (dysglosja, dyslalia, afazja, dyzartria, jąkanie, autyzm, zespoły otępienne); systemu językowego oraz przebiegu rozwoju mowy dziecka; problematyki zaburzeń rozwoju mowy oraz opóźnień rozwoju mowy; klasyfikacji zaburzeń mowy; diagnostyki oraz zasad postępowania terapeutycznego u osób ze schorzeniami neurologicznymi, psychicznymi i z uszkodzonym narządem słuchu; wykorzystania metod badania artykulacji, słuchu mownego i sprawności narządów artykulacyjnych; specyfiki trudności w czytaniu i pisaniu u osób z wadami wymowy. Zdobycie przez słuchaczy podstawowych wiadomości na temat metodologii postępowania logopedycznego, roli logopedy w społeczeństwie, o instytucjach prowadzących szkolenia i kursy dla logopedów, znajomość podstawowych wydawnictw logopedycznych. Zaznajomienie z metodami wspierającymi proces terapii logopedycznej.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego

W_01	Student zna podstawy metodologiczne postępowania logopedycznego, zna podstawowe metody i narzędzia do badań przesiewowych i diagnozy logopedycznej.	K_W01
W_02	Student zna wydawnictwa logopedyczne, zna instytucje prowadzące szkolenia i kursy dla logopedów.	K_W09
W_03	Ma pogłębioną wiedzę na temat diagnozy i terapii zaburzeń mowy u pacjentów neurologicznych z zastosowaniem elementów metody integracji sensorycznej.	K_W04
W_04	Zna dodatkowe formy oddziaływania wspomagające terapię logopedyczną.	K_W04
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Student wypełnia kwestionariusze logopedyczne, karty pacjenta, pisze konspekty zajęć terapeutycznych; formułuje problem badawczy i wstępnie programuje dalsze postępowanie.	K_U01
U_02	Analizuje i interpretuje postępowanie terapeutyczne z zastosowaniem metody integracji sensorycznej.	K_U03
U_03	Opracowuje terapię logopedyczną z wykorzystaniem elementów metody integracji sensorycznej.	K_U05
U_04	Opracowuje terapię logopedyczną z wykorzystaniem elementów metod słuchowych	K_U05
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Student zna prawne i etyczne ograniczenia zawodu logopedy, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju zawodowego.	K_K05
K_02	Rozumie problematykę etyczną związaną z odpowiedzialnością za trafność postępowania terapeutycznego i ma wysoką samoświadomość odpowiedzialności za swoje działania.	K_K03
Forma i typy zajęć:	Ćwiczenia – 15 godzin.	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Wiedza z zakresu teorii zaburzeń mowy oraz standardów postępowania logopedycznego w różnych zaburzeniach mowy.		
Treści modułu kształcenia:		
<p>1. Warsztat logopedy – różne rozumienie terminu „warsztat”; cechy dobrego logopedy; kto jest pacjentem logopedy, współpracownicy logopedy.</p> <p>2. Źródła wiedzy logopedycznej – wydawnictwa tradycyjne i on-line, czasopisma logopedyczne, instytucje zrzeszające logopedów, możliwości doksztalcenia, kursy i szkolenia.</p>		

3. Miejsce pracy logopedy – wygląd i wyposażenie gabinetu, niezbędne pomoce.
4. Metody stosowane w terapii logopedycznej/ neurologopedycznej.
5. Zasady programowania terapii logopedycznej/neurologopedycznej – pisanie konspektów.
6. Pomoce logopedyczne: diagnostyczne i terapeutyczne: kwestionariusze do badań, pomoce do ćwiczeń oddechowych, artykulacyjnych, ćwiczeń motoryki i praktyki.
7. Diagnozowanie: w tym badanie sprawności interakcyjnych takich jak motoryka, wymowa, sprawność językowa, struktury pojęciowe, realizacja dialogu, realizacja wypowiedzi narracyjnych; analizę wyników badań specjalistycznych, prowadzenie wywiadu logopedycznego/ neurologopedycznego, badanie budowy i sprawności narządu artykulacyjnego.
8. Programowanie terapii: zasady budowania programu terapii, cele postępowania logopedycznego/ neurologopedycznego, strategie i metody postępowania, organizacja postępowania.
9. Postępowanie terapeutyczne: organizacja etapów terapii i ich ocena, dobór środków i pomocy, prowadzenie dokumentacji, weryfikacja hipotez diagnostycznych, modyfikacja programu.
10. Metody wspomagające terapię logopedyczną:
 - Metoda integracji sensorycznej w praktyce neurologopedycznej;
 - Zaburzenia przetwarzania sensorycznego i słuchowego: metoda Warnkego, Johansena, Tomatisa;
 - Integracja odruchów ustno-twarzowych, Terapia ustno–twarzowa Castillo Moralesa.

Literatura podstawowa:

1. Bogdanowska Z., 2005, *Multimedialne programy edukacyjne wspomagające diagnozę i terapię logopedyczną*, [w:] L. Hurło, M. Zaorska (red.), *Wspomaganie rozwoju i edukacji dziecka z zaburzeniami mowy. Wybrane zagadnienia*, Olsztyn: Edycja.
2. Demel G., 1978, *Minimum logopedyczne nauczyciela przedszkola*, Warszawa: WSiP.
3. Demelowa G., 1979, *Elementy logopedii*, Warszawa: WSiP.
4. Gruba J., 2009, *Technologia informacyjna w logopedii*, Gliwice: Komlogo.
5. Gałkowski T., Jastrzębowska G. (red.), 2001, *Logopedia. Pytania i odpowiedzi. Podręcznik akademicki*, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.
6. Grabias S., Panasiuk J., Woźniak T. (red.), 2015, *Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
7. Michalak-Widera I., 2003, *Miłe uszom dźwięki*. Katowice: Unikat-2.

Literatura dodatkowa:

1. Minczakiewicz E., 1987, *Logopedia. Wybrane zagadnienia z materiałami do ćwiczeń*, Kraków: Wydawnictwo Naukowe WSP.
2. Skorek E.M., 2001, *Oblicza wad wymowy*, Warszawa: Żak.
3. Sołtys-Chmielowicz A., 2008, *Zaburzenia artykulacji. Teoria i praktyka*, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
4. Surowaniec J., 1999, *Logopedyczny słownik terminologii diagnostycznej*, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Edukacja”.
5. Styczek I., 1980, *Logopedia*, Warszawa: PZWL.
6. Tarkowski Z., Jurkiewicz C., 1999, *Rozwijanie mowy dziecka. Program terapeutyczno-stymulacyjny*, Lublin: Wydawnictwo Fundacji Orator.

7. Walencik-Topiłko A., 2005, *Wykorzystanie programów komputerowych w profilaktyce, diagnostyce i terapii logopedycznej*, [w:] T. Gałkowski, E. Szelaż, G. Jastrzębowska (red.), *Podstawy neurologopedii. Podręcznik akademicki*, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.

8. Kurkowski Z., 2013, *Audiogenne uwarunkowania zaburzeń komunikacji językowej*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Prezentacja multimedialna, pogadanka, ćwiczenia w grupach, metody poglądowe, ćwiczenia z programami multimedialnymi, analiza nagrań.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Udział w dyskusji na zajęciach. Zaliczenie ustne (kolokwium) wykonanie zaliczeniowej pracy obejmującej treści modułu kształcenia.

Forma i warunki zaliczenia:

Obecność na zajęciach i aktywny w nich udział; napisanie konspektu zajęć terapeutycznych.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w zajęciach	15 godz.
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	7 godz.
Przygotowanie się do kolokwium i udział w nim	3 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Metody wspomagające diagnozę i terapię neurologopedyczną
Nazwa w języku angielskim:		Methods supporting the diagnosis and speech therapy/ neurological therapy
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	1 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Sofia Kamińska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		mgr E. Dzieciół
Założenia i cele przedmiotu:		Przyswojenie przez studenta wiedzy z zakresu etiologii i diagnostyki zaburzeń głosu i mowy oraz zasad postępowania logopedycznego w określonych przypadkach (dysglosja, dyslalia, afazja, dyzartria, jąkanie, autyzm, zespoły otępienne); systemu językowego oraz przebiegu rozwoju mowy dziecka; problematyki zaburzeń rozwoju mowy oraz opóźnień rozwoju mowy; klasyfikacji zaburzeń mowy; diagnostyki oraz zasad postępowania terapeutycznego u osób ze schorzeniami neurologicznymi, psychicznymi i z uszkodzonym narządem słuchu; wykorzystania metod badania artykulacji, słuchu mownego i sprawności narządów artykulacyjnych; specyfiki trudności w czytaniu i pisaniu u osób z wadami wymowy. Zdobycie przez słuchaczy podstawowych wiadomości na temat metodologii postępowania logopedycznego, roli logopedy w społeczeństwie, o instytucjach prowadzących szkolenia i kursy dla logopedów, znajomość podstawowych wydawnictw logopedycznych. Zaznajomienie z metodami wspierającymi proces terapii logopedycznej.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego

W_01	Student zna podstawy metodologiczne postępowania logopedycznego, zna podstawowe metody i narzędzia do badań przesiewowych i diagnozy neurologopedycznej.	K_W01
W_02	Student zna wydawnictwa logopedyczne, zna instytucje prowadzące szkolenia i kursy dla neurologopedów.	K_W09
W_03	Ma pogłębioną wiedzę na temat diagnozy i terapii zaburzeń mowy u pacjentów neurologicznych z zastosowaniem elementów metody integracji sensorycznej.	K_W04
W_04	Zna dodatkowe formy oddziaływania wspomagające terapię neurologopedyczną.	K_W04
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Student wypełnia kwestionariusze logopedyczne, karty pacjenta, pisze konspekty zajęć terapeutycznych; formułuje problem badawczy i wstępnie programuje dalsze postępowanie.	K_U01
U_02	Analizuje i interpretuje postępowanie terapeutyczne z zastosowaniem metody integracji sensorycznej w przypadku pacjentów neurologicznych.	K_U03
U_03	Opracowuje terapię neurologopedyczną z wykorzystaniem elementów metody integracji sensorycznej.	K_U05
U_04	Opracowuje terapię neurologopedyczną z wykorzystaniem elementów metod słuchowych.	K_U05
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Student zna prawne i etyczne ograniczenia zawodu logopedy, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju zawodowego.	K_K05
K_02	Rozumie problematykę etyczną związaną z odpowiedzialnością za trafność postępowania terapeutycznego i ma wysoką samoświadomość odpowiedzialności za swoje działania.	K_K03
Forma i typy zajęć:	Ćwiczenia – 15 godzin	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Wiedza z zakresu teorii zaburzeń mowy oraz standardów postępowania logopedycznego.		
Treści modułu kształcenia:		
<p>1. Warsztat logopedy – różne rozumienie terminu „warsztat”; cechy dobrego logopedy; kto jest pacjentem logopedy, współpracownicy logopedy.</p> <p>2. Źródła wiedzy logopedycznej/ neurologopedycznej – wydawnictwa tradycyjne i on-line, czasopisma logopedyczne, instytucje zrzeszające logopedów, możliwości doksztalcenia, kursy i szkolenia.</p> <p>3. Miejsce pracy logopedy – wygląd i wyposażenie gabinetu, niezbędne pomoce.</p>		

4. Metody stosowane w terapii logopedycznej/ neurologopedycznej.
5. Zasady programowania terapii logopedycznej/ neurologopedycznej – pisanie konspektów.
6. Pomoce logopedyczne: diagnostyczne i terapeutyczne: kwestionariusze do badań, pomoce do ćwiczeń oddechowych, artykulacyjnych, ćwiczeń motoryki i prakcji.
7. Diagnozowanie: w tym badanie sprawności interakcyjnych takich jak motoryka, wymowa, język, struktury pojęciowe, realizacja dialogu, realizacja wypowiedzi narracyjnych; analizę wyników badań specjalistycznych, prowadzenie wywiadu logopedycznego, badanie budowy i sprawności narządu artykulacyjnego.
8. Programowanie terapii: zasady budowania programu terapii, cele postępowania logopedycznego, strategie i metody postępowania, organizacja postępowania.
9. Postępowanie terapeutyczne: organizacja etapów terapii i ich ocena, dobór środków i pomocy; prowadzenie dokumentacji, weryfikacja hipotez diagnostycznych, modyfikacja programu.
10. Metody wspomagające terapię logopedyczną/neurologopedyczną:
 - Metoda integracji sensorycznej w praktyce neurologopedycznej;
 - Zaburzenia przetwarzania sensorycznego i słuchowego: metoda Warnkego, Johansena, Tomatisa;
 - Terapia Bilateralna;
 - Terapia Ręki;
 - Sensomotoryka;
 - Sensoplastyka;
 - Integracja Odruchów ustno-twarzowych,
 - Terapia ustno–twarzowa Castillo Moralesa.

Literatura podstawowa:

1. Bogdanowska Z., 2005, *Multimedialne programy edukacyjne wspomagające diagnozę i terapię Logopedyczną*, [w:] L. Hurło, M. Zaorska (red.) *Wspomaganie rozwoju i edukacji dziecka z zaburzeniami mowy. Wybrane zagadnienia*. Olsztyn: Edycja.
2. Demel G., 1978, *Minimum logopedyczne nauczyciela przedszkola*, Warszawa: WSiP.
3. Demelowa G., 1979, *Elementy logopedii*, Warszawa: WSiP.
4. Gruba J., 2009, *Technologia informacyjna w logopedii*, Gliwice: Komlogo.
5. Gałkowski T., Jastrzębowska G., 2001, *Logopedia. Pytania i odpowiedzi. Podręcznik akademicki*, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.
6. Grabias S., Panasiuk J., Woźniak T., 2015, *Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
7. Michalak-Widera I., 2003, *Miłe uszom dźwięki*. Katowice: Unikat-2.

Literatura dodatkowa:

1. Minczakiewicz E., 1987, *Logopedia. Wybrane zagadnienia z materiałami do ćwiczeń*, Kraków: Wydawnictwo Naukowe WSP.
2. Skorek E.M., 2001, *Oblicza wad wymowy*, Warszawa: Żak.
3. Sołtys-Chmielowicz A., 2008, *Zaburzenia artykulacji. Teoria i praktyka*, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
4. Surowaniec J., 1999, *Logopedyczny słownik terminologii diagnostycznej*, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Edukacja”.

5. Styczek I., 1980, *Logopedia*, Warszawa: PZWL.

6. Tarkowski Z., Jurkiewicz C., 1999, *Rozwijanie mowy dziecka. Program terapeutyczno-stymulacyjny*, Lublin: Wydawnictwo Fundacji Orator.

7. Walencik-Topiłko A., 2005, *Wykorzystanie programów komputerowych w profilaktyce, diagnostyce i terapii logopedycznej*, [w:] T. Gałkowski, G. Jastrzębowska (red.), *Podstawy neurologopedii. Podręcznik akademicki*, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Prezentacja multimedialna, pogadanka, ćwiczenia w grupach, metody poglądowe, ćwiczenia z programami multimedialnymi, analiza nagrań.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Udział w dyskusji na zajęciach. Zaliczenie ustne (kolokwium) wykonanie zaliczeniowej pracy obejmującej treści modułu kształcenia.

Forma i warunki zaliczenia:

Obecność na zajęciach i aktywny w nich udział; napisanie konspektu zajęć terapeutycznych.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w zajęciach	15 godz.
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	3 godz.
Przygotowanie się do kolokwium i udział w nim	7 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Zaburzenia komunikacji werbalnej w mózgowym porażeniu dziecięcym
Nazwa w języku angielskim:		Verbal communication disorders in cerebral palsy
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Sofia Kamińska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		mgr Kamila Bigos
Założenia i cele przedmiotu:		Zapoznanie studentów ze specyfiką pracy z dzieckiem z mózgowym porażeniem dziecięcym, konieczność udzielenia wielospecjalistycznego wsparcia uczniowi z MPD oraz niezbędność pracy logopedy w wielospecjalistycznym zespole.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	Zna uwarunkowania specyficznych potrzeb i możliwości dzieci z MPD.	K_W08
W_02	Zna uwarunkowania specyficznych celów edukacji i terapii dzieci z MPD	K_W03
W_03	Zna zasady, metody i formy edukacji i terapii dzieci z MPD	K_W05
W_04	Zna specyficzne środki możliwe do wykorzystania w edukacji i terapii dzieci z MPD.	K_W04
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Potrafi określić obszary funkcjonalnych skutków MPD.	K_U01
U_02	Potrafi dostosować proces edukacji i terapii do indywidualnych potrzeb dzieci z MPD.	K_U01
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego

K_01	Jest świadomy zasad etycznych w diagnozie i planowaniu działań edukacyjno-terapeutycznych.	K_K03
K_02	Jest przygotowany do pracy w zespole specjalistów pracujących z dzieckiem z MPD.	K_K02
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia – 15 godzin.
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość anatomii i fizjologii CUN.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Definicja mózgowego porażenia dziecięcego: terminologia, etiologia, postacie i stopnie zaburzenia, klasyfikacja wg ICD 10. Trudności towarzyszące uczniowi z MPD, zarówno o charakterze edukacyjnym, jak i wychowawczym. 2. Postać porażenia a poziom funkcjonowania dziecka. Diagnoza funkcjonalna obejmująca opis różnych sfer funkcjonowania dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym. 3. Specyfika pracy z uczniem z MPD, konieczność udzielenia wielospecjalistycznego wsparcia uczniowi z MPD oraz niezbędność pracy w wielospecjalistycznym zespole. 4. Metody terapeutyczne stosowane w pracy z dzieckiem z MPD. 5. Zapewnienie uczniowi odpowiednich warunków pracy (dostosowanie miejsca pracy, podręcznika, kart pracy, pomocy o charakterze rehabilitacyjnym etc.). 6. Planowanie pracy w czasie zajęć lekcyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem metod i form pracy stosowanych w pracy z uczniem z MPD. 7. Problematyka zaburzeń lub braku mowy werbalnej u dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem osób z mózgowym porażeniem dziecięcym, określenie grupy użytkowników wspomagających i alternatywnych metod komunikacji (AAC). 8. Prezentacja wybranych metod AAC stosowanych w pracy z uczniem z MPD, zapoznanie z wybranymi narzędziami wspierającymi komunikację oraz wdrożenie do sposobów ich wykorzystania. 9. Prowadzenie diagnozy kompetencji komunikacyjnych, specyfika pracy z uczniem niemówiącym. 10. Scenariusze/ konspekty zajęć uwzględniające specjalne potrzeby edukacyjne i dostosowania konieczne w pracy z uczniem z MPD. 11. Wybrane metody rehabilitacji ruchowej, pedagogicznej, psychologicznej, m.in. NDT Bobath, Metoda Wojty, Peto. 12. Pielęgnacja i codzienna opieka nad dzieckiem z MPD – zasady postępowania (przenoszenie, ubieranie, karmienie, trening czystości). 13. Zasady efektywnego wykorzystania materiałów dydaktycznych, środków rehabilitacyjnych i zaopatrzenia ortopedycznego we wspomaganie rozwoju dziecka z MPD. 		
Literatura podstawowa:		

1. Blajerska D., 2011, *Problemy rodziny dziecka z mózgowym porażeniem dziecięcym*, [w:] M. Seń, G. Dębska (red.), *Problemy zdrowotne wśród dzieci i młodzieży*, Kraków: Oficyna Wydawnicza AFM.
2. Levitt S., 2000, *Rehabilitacja w porażeniu mózgowym*, Warszawa: PZWL.
3. Topór E., Kułak W., 2010, *Jakość życia dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym*, [w:] „Neurologia dziecięca”, vol.19, nr 37.
4. Zabłocki, K.J., 1998, *Mózgowe porażenie dziecięce w teorii i terapii*, Warszawa: Żak.
5. Dąbrowska-Zimakowska A., 2015, *Poczucie koherencji i radzenie sobie ze stresem młodych dorosłych z mózgowym porażeniem dziecięcym*, „Postępy rehabilitacji”, nr 1.
6. Król M., 2010, *Mózgowe porażenie dziecięce*, Gdańsk: Harmonia.

Literatura dodatkowa:

1. Borkowska M., Bogucka J., 1989, *ABC rehabilitacji dzieci, Mózgowe porażenie dziecięce, cz. 2.*, Warszawa: Wydawnictwo „Pelikan”.
2. Barłóg K., 2001, *Efekty procesu integracji dzieci pełnosprawnych oraz z mózgowym porażeniem dziecięcym w młodszym wieku szkolnym*, Rzeszów: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej.
3. Kościelska M. i in. (red.), 1998, *Dziecko, które nie mówi, nie siedzi, nie chodzi – w rodzinie: wykłady dla rodziców, cz. 2*, Warszawa: Wyd. „Zaułek”.
4. Błęszyński J. (red.), 2006, *Alternatywne i wspomagające metody komunikacji*, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
5. Smyczek A., Bolon B., Bobińska-Domżał A., Guzik J., 2006, *Twoje znaki, moje słowa i zabawa już gotowa! Program edukacyjny dla rodzin dzieci niemówiących, używających komunikacji wspomagającej (AAC)*, Kraków: Stowarzyszenie „Mówić bez Słów”.
6. Martinsen H. M., Tetzchner von S., 2002, *Wprowadzenie do wspomagających i alternatywnych metod porozumiewania się*, Warszawa: Stowarzyszenie „Mówić bez Słów”.
7. Piszczek M. (red.), 1997, *Metody komunikacji alternatywnej w pracy z osobami niepełnosprawnymi*, Warszawa: CMPPP MEN.
8. Warrick A., 1999, *Porozumiewanie się bez słów*, Warszawa: Stowarzyszenie „Mówić bez Słów”.
9. Cichocka-Segiet K., 2010, *Dziecko niemówiące na ścieżce edukacyjnej – diagnoza kompetencji komunikacyjnych i Diagnoza kompetencji szkolnych oraz indywidualne programy nauczania w pracy z uczniem nieposługującym się mową werbalną*, [w:] A. Konieczna (red.), *Diagnozowanie potrzeb edukacyjnych dziecka*, Warszawa: Wydawnictwo APS.
10. Borkowska M., 1999, *Uwarunkowania rozwoju ruchowego i jego zaburzenia w mózgowym porażeniu dziecięcym*, Warszawa: Zaułek, Polskie Stowarzyszenie Terapeutów NDT-SI.
11. Grycman M., 2009, *Sprawdź, jak się porozumiewam*, Kraków: Kuria Prowincjalna Zakonu Pijarów.
12. Kozik M., Mazanek E., Pielak H., 1998, *Integracja dziecka z mózgowym porażeniem dziecięcym*, [w:] E. Tomasiak, E. Mazanek (red.), *Współczesne tendencje w rehabilitacji*, Warszawa: Wydawnictwo Akademickie „Żak”, s. 21-35.
13. Loska M., 2005, *Uczniowie z mózgowym porażeniem dziecięcym: osiągnięcia edukacyjne*, Warszawa: WSiP.
14. Ziątek K., Jaszczuk J., 2004, *Dziecko niepełnosprawne ruchowo na drodze do niezależności*, Warszawa: Stowarzyszenie Spokojne Jutro.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Metody oparte na słowie: wykład, dyskusja, analiza literatury. Metody aktywizujące: burza mózgów, warsztaty, prezentacje własnych opracowań. Obserwacja zajęć.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Przewidziane są następujące sposoby weryfikacji efektów uczenia się: systematyczna praca na zajęciach, przygotowanie prezentacji i kolokwium pisemne.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia z oceną to spełnienie każdego z opisanych niżej punktów: a) przygotowanie do zajęć i aktywność – bieżące ocenianie na zajęciach, b) przygotowanie prezentacji, c) zaliczenie kolokwium pisemnego:

- 0 – 50%: niedostateczny,
- 51 – 60%: dostateczny,
- 61 – 70%: dostateczny plus,
- 71 – 80%: dobry,
- 81 – 90%: dobry plus,
- 91 – 100%: bardzo dobry.

Przewidziana jest jednorazowa poprawa kolokwium pisemnego.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Przygotowanie do kolokwium	10 godzin
Przygotowanie prezentacji	15 godzin
Praca samodzielna studenta: poznawanie literatury przedmiotu	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Postępowanie logopedyczne w dyzartrii
Nazwa w języku angielskim:	Speech progress in dysarthria	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Sofia Kamińska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		mgr Kamila Bigos
Założenia i cele przedmiotu:		Charakterystyka i klasyfikacje dyzartrii. Programowanie i prowadzenie terapii w przypadku zaburzeń dyzartrycznych.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	Student zna i rozumie charakterystyki dyzartrii.	K_W02
W_02	Student zna procedury postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w przypadkach dyzartrii.	K_W05
W_03	Student zna podstawowe narzędzia badawcze dyzartrii.	K_W04
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Student potrafi zaplanować postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne pacjenta z dyzartrią i prowadzić je.	K_U03
U_02	Student umie napisać opinię logopedyczną na podstawie wyników badania z użyciem wybranych technik diagnozowania dyzartrii.	K_U14
U_03	Student potrafi dokonać diagnozy różnicowej dyzartrii i afazji.	K_U01
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego

K_01	Ma świadomość własnych umiejętności potrzebnych do kontaktu z dziećmi i osobami dorosłymi z dyzartrią	K_K05
K_02	Potrafi formułować opinie, wnioski, instrukcje; potrafi posługiwać się terminologią interdyscyplinarną i współpracować ze specjalistami innych dyscyplin zajmujących się zdrowiem.	K_K02

Forma i typy zajęć:

Ćwiczenia – 15 godz.

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Opanowane podstawy teorii rozwoju i zaburzeń mowy, psychologii rozwojowej, gramatyki opisowej współczesnego języka polskiego.

Treści modułu kształcenia:

1. Dyzartria – znaczenie terminu – logopedyczne i medyczne definicje.
2. Przyczynowo-objawowa charakterystyka zaburzeń dyzartrycznych.
3. Specyfika zaburzeń dyzartrycznych – symptomatologia:
 - a. przyczynowe klasyfikacje dyzartrii,
 - b. objawowe klasyfikacje dyzartrii.
4. Etiologia, patomechanizm, objawy – rozpoznawanie typów dyzartrii.
5. Choroby i uszkodzenia układu nerwowego ze współwystępującymi typami dyzartrii. Prezentacje materiałów filmowych z przykładami zaburzeń mowy o charakterze dyzartrii w różnych jednostkach chorobowych.
6. Metody i techniki diagnostyczne w dyzartrii. Skala dyzartrii U. Mireckiej i K. Gustaw, Profil dyzartrii S. Robertson.
7. Procedury postępowania logopedycznego w dyzartrii.
8. Opracowywanie opinii logopedycznej na podstawie wyników badania z użyciem wybranych technik diagnozowania dyzartrii.
9. Standardy postępowania logopedycznego/neurologopedycznego – programowanie terapii osób z dyzartrią.
10. Medyczne wyniki badań i ich interpretacja.
11. Zaburzenia językowe i komunikacyjne w MPD.
12. Metody komunikacji alternatywnej.
13. Organizacja pracy logopedycznej/neurologopedycznej w dyzartrii, dokumentacja

Literatura podstawowa:

1. Jastrzębowska G., 2003, *Zaburzenia dyzartryczne u dzieci*, [w:] T. Gałkowski, G. Jastrzębowska (red.), *Logopedia. Pytania i odpowiedzi*, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, s. 120-141.
2. Jauer-Niworowska O., 2009, *Dyzartria nabyta. Diagnoza logopedyczna i terapia osób dorosłych*, Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej.
3. Lewandowski A., Tarkowski Z., 1989, *Dyzartria. Wybrane problemy etiologii, diagnozy i terapii*. Warszawa: wydawnictwo ZSL.
4. Mirecka U., Gustaw K., 2005, *Dyzartria w mózgowym porażeniu dziecięcym. Eksperymentalna Skala dyzartrii jako technika diagnostyczna pomocna w określaniu specyfiki zaburzeń mowy w mpd*, [w:] „Logopedia” nr 34, s. 273-289.
5. Mirecka U., 2008, *Standard postępowania logopedycznego w przypadku dyzartrii*, [w:] „Logopedia”, nr 37, s. 235-242.
6. Obrębski A., Woźnica B., 1997, *Zaburzenia dyzartryczne u dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym*, [w:] H. Mierzejewska, M. Przybysz-Piwkova (red.), *Mózgowe porażenie dziecięce. Problemy mowy*, Warszawa: Wydawnictwo DiG, s. 21-24.

Literatura dodatkowa:

1. Styczek I., 1979, *Logopedia*, Warszawa: PWN.

2. Dilling-Ostrowska E., 1985, *Zaburzenia mowy*, [w:] J. Czochońska (red.), *Neurologia dziecięca*. Warszawa: PZWL.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Zajęcia interaktywne z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, ćwiczenia warsztatowe, rozmowy panelowe.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Zaliczenie przedmiotu na podstawie kolokwium.

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenie z oceną na podstawie kolokwium:

- 0 – 50%: niedostateczny,
- 51 – 60%: dostateczny,
- 61 – 70%: dostateczny plus,
- 71 – 80%: dobry,
- 81 – 90%: dobry plus,
- 91 – 100%: bardzo dobry.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godz.
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	10 godz.
Praca samodzielna studenta – poznawanie literatury przedmiotu	10 godz.
Przygotowanie się do kolokwium i udział w nim	15 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Zaburzenia mowy dzieci z rozszczepem podniebienia – postępowanie logopedyczne
Nazwa w języku angielskim:		Speech disorders of children with cleft palate - speech therapy
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	1 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Sofia Kamińska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		mgr Izabella Leśniczuk
Założenia i cele przedmiotu:		Student potrafi przeprowadzić wieloaspektową ocenę zaburzeń głosu i mowy u pacjentów z wadą rozszczepową twarzy. Student potrafi przeprowadzić rehabilitacji foniatryczno-logopedyczną u pacjentów z wadą rozszczepową twarzy.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	Student wyjaśnia lingwistyczne podstawy oceny mowy rozszczepowej.	K_W01
W_02	Student omawia procedurę diagnostyczną oceny głosu i mowy w rozszczepach.	K_W05
W_03	Student zna kolejność wprowadzania głosek w terapii mowy rozszczepowej.	K_W08
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Posiada umiejętność klasyfikacji i oceny stopnia nasilenia stwierdzanej postaci dysfonii w oparciu o dane z badania podmiotowego i przedmiotowego.	K_U11
U_03	Student posiada umiejętność wieloaspektowej oceny głosu i mowy u pacjentów z rozszczepami.	K_U04

U_04	Student potrafi samodzielnie zaplanować oraz przeprowadzić proces postępowania logopedycznego u pacjentów z rozszczepami.	K_U14
U_05	Student posiada umiejętność interpretacji dokumentacji laryngologicznej, odnosi je do zaburzeń głosu i mowy u pacjentów z rozszczepami.	K_U09
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Potrafi współpracować z laryngologiem, audiologiem w celu uzyskania jak najwyższych efektów prowadzonej terapii zaburzeń jakości mowy.	K_K02
K_02	Przestrzega tajemnicy zawodowej, praw pacjenta, w tym prawa do rzetelnej informacji na temat proponowanego postępowania diagnostyczno-terapeutycznego.	K_K03

Forma i typy zajęć:

Ćwiczenia – 15 godzin.

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Podstawy anatomii twarzoczaszki.

Treści modułu kształcenia:

1. Wady rozwojowe części twarzowej. Pojęcie dysglosji. Anatomia narządów artykulacyjnych.
2. Rodzaje i przyczyny rozszczepów. Leczenie.
3. Ocena głosu i mowy u pacjentów z wadą rozszczepową twarzy.
4. Postępowanie terapeutyczne w dysglosji i specyfika opieki nad dziećmi z rozszczepami. Opracowanie planu terapii pacjenta z dysglosją.
5. Analiza specyficznych cech mowy u dzieci z rozszczepami.
6. Karta badania logopedycznego badania mowy dzieci po operacjach wady rozszczepowej twarzy (D. Zdunkiewicz, M. Hortis-Dzierzbicka).
7. Karta oceny nosowania.

Literatura podstawowa:

1. Hortis-Dzierzbicka M.A., Stecko E. (red.), 2005, *Mowa pacjenta z rozszczepem podniebienia*, Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego.
2. Pluta-Wojciechowska D., 2008, *Zaburzenia mowy u dzieci z rozszczepem podniebienia: badania, teoria, Praktyka*, Bytom: Wyd. Ergo-sum.
3. Banaszkiwicz A., 2010, *Wady wymowy u osób z rozszczepem wargi i podniebienia*, „Czas. Stomatol.”, nr 63, 12, s. 756-761.
4. Pluta-Wojciechowska D., 2008, *Standard postępowania logopedycznego w przypadku osób z rozszczepem wargi i podniebienia*, „Logopedia”, 37, s. 175-205.
5. Pluta-Wojciechowska D., 2011, *Mowa dzieci z rozszczepem wargi i podniebienia*, Kraków: Wyd. Naukowe UP.
6. Pluta-Wojciechowska D., 2010/2011, *O stylu komunikacji dzieci z rozszczepem wargi i podniebienia*, „Logopedia”, t. 39/40, s. 93-120.
7. Pluta-Wojciechowska D., 2008, *Standard postępowania w przypadku osób z rozszczepem wargi i podniebienia*, [w:] „Logopedia”, nr 37, s. 175-206.

8. Pluta-Wojciechowska D., 1999, *Wybrane zagadnienia terapii mowy dzieci z rozszczepem podniebienia*, [w:] „Logopedia”, nr 10.
9. Pluta-Wojciechowska D., 2010, *Zaburzenia mowy u dzieci z rozszczepem podniebienia. Badania – Teoria-Praktyka*, Bielsko-Biała: Wydawnictwo Naukowe ATH.
10. Hortis-Dzierzbicka M.A., Stecko E. (red.), 2005, *Mowa pacjenta z rozszczepem podniebienia. Szkice foniatryczno-logopedyczne*, Warszawa: WUW.
11. Matthews-Brzozowska T., Zaleska-Kręcicka M., Morawska-Kochan M., 2007, *Leczenie foniatryczno-logopedyczne*, [w:] T. Matthews-Brzozowska (red.), *Rozszczepy wargi i podniebienia*, Wrocław: Akademia Medyczna im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, s. 91-97.
12. Jastrzębowska G., Kukuła M., 2003, *Zaburzenia mowy dzieci z rozszczepem podniebienia*, [w:] T. Gałkowski, Jastrzębowska G. (red.), *Logopedia – pytania i odpowiedzi*, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.

Literatura dodatkowa:

1. Jastrzębowska G., Kukuła M., 2003, *Diagnoza i terapia palatolalii*, [w:] T. Gałkowski, G. Jastrzębowska (red.) *Logopedia – pytania i odpowiedzi*, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.
2. Pruszevicz A., 1992, *Foniatria kliniczna*. Warszawa: PZWL.
3. Dutkiewicz Z., Hortis-Dzierzbicka M., 2000, *Rozszczep wargi i podniebienia – standard postępowania*, „Standardy Medyczne”, nr 5 (8), 28-33.
4. Łyzeczka I., 1978, *Rehabilitacja mowy u dzieci z rozszczepem podniebienia*, „Logopedia”, 13.
5. Mitrinowicz-Modrzejewska A., Pawłowski Z., Tłuchowski W., 1965, *Wady rozwojowe podniebienia jako zaburzenia wieloukładowe*, „Rozprawy Wydziału Nauk Medycznych”, r. X, t. 1, Warszawa: PAN.
6. Pluta-Wojciechowska D., 2002, *Realizacja fonemów języka polskiego u osób z rozszczepem podniebienia pierwotnego i/lub wtórnego – przegląd wybranych problemów, stanowisk, propozycji*, „Logopedia”, nr 31, s. 199-225.
7. Pluta-Wojciechowska D., 2000, *Językoznawczy model terapii mowy dziecka z rozszczepem podniebienia*, [w:] H. Mierzejewska, M. Przybysz-Piwko(red.), *Teoretyczne podstawy metod usprawniania mowy: afazja, zaburzenia rozwoju mowy*, Warszawa: Towarzystwo Kultury Języka. Sekcja Logopedyczna.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Metody i formy dydaktyczne: słowne (opis, wykład); oglądowe, inaczej percepcyjne (obserwacja, wykorzystywanie technicznych środków dydaktycznych); praktyczne, inaczej czynne (samodzielne doświadczenia, własna działalność, zadania do rozwiązania).

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Wszystkie efekty weryfikowane będą podczas kolokwium zaliczeniowego na koniec semestru.

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenie na ocenę. Kolokwium pisemne.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w zajęciach

15 godz.

Samodzielne przygotowanie się do zajęć	7 godz.
Przygotowanie się do kolokwium i udział w nim	3 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Zaburzenia komunikacji werbalnej w niepełnosprawności intelektualnej
Nazwa w języku angielskim:		Verbal communication disorders in intellectual disability
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	1 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Sofia Kamińska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		mgr Łukasz Maj
Założenia i cele przedmiotu:		Celem zajęć jest przekazanie słuchaczom wiedzy dotyczącej objawów, patomechanizmu oraz podstawowych zasad terapii logopedycznej osób z niepełnosprawnością intelektualną. Zajęcia mają na celu przekazanie studentom wiedzy na temat przyczyn, patomechanizmów i objawów zaburzeń mowy u osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz zasad i wybranych metod terapii logopedycznej osób z upośledzeniem umysłowym. Uporządkowanie wiedzy na temat terminologii dotyczącej niepełnosprawności intelektualnej, zaburzeń mowy oraz ograniczeń komunikacyjnych spowodowanych deficytami poznawczymi.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	Student zna i rozumie pojęcia związane z globalnie obniżoną sprawnością intelektualną, potrafi opisać funkcjonowanie osób o różnym stopniu niepełnosprawności intelektualnej	K_W02
W_02	Ma pogłębioną wiedzę na temat związku między sprawnościami językowymi i komunikacyjnymi a społecznym, emocjonalnym funkcjonowaniem osób z upośledzeniem umysłowym i innymi deficytami współwystępującymi.	K_W03

W_03	Rozumie i zna stanowiska dotyczące przyczyn i objawów zaburzeń mowy i komunikacji u osób upośledzonych umysłowo	K_W08
W_04	Zna i rozumie zasady i wybrane metody usprawniania logopedycznego osób z niepełnosprawnością intelektualną	K_W05
W_05	Zna procedury postępowania logopedycznego, ma wiedzę na temat programowania i prowadzenia terapii w oligofazji.	K_W-05
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Potrafi zaprojektować procedury postępowania logopedycznego w oligofazji i poprowadzić terapię.	K_U02
U_02	Posiada umiejętność formułowania opinii, zaświadczeń i zaleceń.	K_U05
U_03	Potrafi wskazać czynniki środowiskowe warunkujące funkcjonowanie osób z upośledzeniem umysłowym i zaburzeniami sprzężonymi.	K_U014
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Ma świadomość specjalnego postępowania diagnostycznoterapeutycznego w odniesieniu do osób z sprzężonymi zaburzeniami mowy.	K_K01
K_02	Charakteryzuje się gotowością do podjęcia odpowiedzialności za decyzje podejmowane na rzecz osoby niepełnosprawnej z zaburzeniami mowy.	K_K04

Forma i typy zajęć:

Ćwiczenia – 15 godzin.

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Rozwój mowy dziecka, psychologia, fonetyka i fonologia języka polskiego.

Treści modułu kształcenia:

1. Co to jest upośledzenie umysłowe. Kompetencje komunikacyjne dzieci z niepełnosprawnością intelektualną.
2. Znaczenia i zakres pojęć związanych z rozwojem mowy osób z obniżoną sprawnością intelektualną.
3. Różnorodność uwarunkowań i przyczyn niepełnej sprawności intelektualnej (wzajemnego wpływu czynników biologicznych i środowiskowych na możliwości komunikacyjne osób z upośledzeniem umysłowym).
4. Niedokształcenie czy opóźnienie rozwoju mowy. Kryteria ilościowe i jakościowe stosowane przy ocenie NORM.
5. Zróżnicowanie funkcjonowania komunikacyjnego i językowego osób z różnym stopniem niepełnosprawności intelektualnej.
6. Podstawowe zasady i wybrane metod diagnozy i terapii osób z upośledzeniem umysłowym.
7. Wady mowy/ wymowy u dzieci oligofrenicznych. Przyczyny, objawy/charakterystyka.

8. Metodologia pracy logopedycznej w terapii dzieci z różnym stopniem upośledzenia i sprzężonymi zaburzeniami. Cechy dzieci upośledzonych umysłowo, które utrudniają logoterapię.

9. Metody terapeutyczne wspomagające rozwój dzieci z niepełnosprawnością intelektualną:

- metody wczesnej stymulacji rozwojowej: Metoda Dobrego Startu, system M. Frostig, pedagogika M. Montessori,
- metody wspomagania ruchowego: metoda W. Sherborne, hipoterapia, metoda NDT Bobath, metoda M. i Ch. Knillów, terapia psychomotoryczna wg M. Procus i M. Block,
- metody wspomagania sprawności manualnej, koordynacji wzrokowo-ruchowej oraz poczucia rytmu: logorytmika, system M. Frostig,
- metody usprawniania pracy mózgu i zmysłów: metoda G. Domana, metoda Integracji Sensorycznej, metoda Tomatisa, metoda Johansena, elementy neurorozwoju według Masgutowej, integracja odruchów wg S. Goddard, masaż Shantala, zabawy paluszkowe,
- metody wspomagania umiejętności komunikacyjnych – masaż logopedyczny, terapia ustno-twarzowa wg R. Castillo Moralesa i S. Masgutowej, metody komunikacji alternatywnej: MAKATON, PCS, piktogramy,
- metody wspomagania zadań edukacyjnych: metoda wczesnej nauki czytania J. Cieszyńskiej, metoda E. Gruszczyk Kolczyńskiej, metoda 18 struktur wyrazowych Kujawy i Kurzyny,
- terapia zabawą wg J. Baran.

10. Standardy postępowania logopedycznego w oligofazji

Literatura podstawowa:

1. Błeszyński J., 2012, *Diagnoza rozwoju mowy osób z niepełnosprawnością intelektualną*, [w:] E. Czaplewska, S. Milewski (red.), *Diagnoza logopedyczna. Podręcznik akademicki*, Gdańsk: GWP.
2. Cieszyńska J., Korendo M., 2008, *Wczesna interwencja terapeutyczna*, Kraków: Wydawnictwo Edukacyjne.
3. Błeszyński J.J., Kaczorowska-Bray K. (red.), 2012, *Diagnoza i terapia osób z niepełnosprawnością intelektualną*, Gdańsk: Harmonia Universalis.
4. Cytowska B., Winczura B., Stawarski A. (red.), 2008, *Dzieci chore, niepełnosprawne i z utrudnieniami w rozwoju*, Kraków: Wydawnictwo Impuls.
5. Kaczorowska-Bray K., 2017, *Kompetencja i sprawność językowa dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym, umiarkowanym i lekkim*, Gdańsk: WUG.
6. Kaczorowska-Bray K., 2013, *Wyrażenia przymiotnikowe w mowie dzieci z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i lekkim*, Gdańsk: Harmonia Universalis.
7. Lovaas I., 1993, *Nauczanie dzieci niepełnosprawnych umysłowo*, Warszawa: WSiP.
8. Minczakiewicz E., 1993, *Zaburzenia mowy u osób z upośledzeniem umysłowym*, „Scholasticus”, nr 1/93.
9. Minczakiewicz E., 1994, *Zaburzenia mowy u osób z upośledzeniem umysłowym*, [w:] J. Ożdżyński (red.), *Polska terminologia logopedyczna*, Kraków: Wydawnictwo „Secesja”.
10. Tarkowski Z., 2005, *Mowa osób upośledzonych umysłowo i jej zaburzenia*, [w:] T. Gałkowski, E. Szeląg, G. Jastrzębowska (red.), *Podstawy Neurologopedii*, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.

Literatura dodatkowa:

1. Carr J., 1984, *Pomoc dziecku upośledzonemu* (przekł. S. Nowak). Warszawa: PZWL.
2. Kułakowska Z., Konera W., 2003, *Wczesne uszkodzenie dojrzewającego mózgu*, Lublin: Folium.
3. Minczakiewicz W., 2002, *Jak pomóc w rozwoju dziecka z Zespołem Downa*, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Referowanie wspomagane technikami multimedialnymi, ćwiczenia praktyczne, hospitacje i omawianie zajęć hospitowanych w SOS z W w Siedlcach.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Pisemne kolokwium na zakończenie zajęć.

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenie na ocenę.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godz.
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	7 godz.
Samodzielne przygotowanie się do kolokwium	3 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Praktyka zawodowa śródroczna logopedyczna/ neurologopedyczna – postępowanie w afazji
Nazwa w języku angielskim:		Midterm apprenticeship of speech therapy/ neurologopaedics – procedure in aphasia
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Sofia Kamińska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		mgr Kamila Bigos
Założenia i cele przedmiotu:		Student zdobywa praktyczne przygotowania do wykonywania zawodu neurologopedy na oddziałach neurologicznych służby zdrowia oraz w placówkach rehabilitacyjnych prowadzących terapię i rehabilitację osób z afazją oraz innymi uszkodzeniami OUN wpływającymi na utratę uprzednio nabytych kompetencji i sprawności językowych i komunikacyjnych. Weryfikacja wiedzy teoretycznej, zapoznanie się z metodami i formami pracy neurologopedycznej z osobami dorosłymi.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01, W02, W08	Student zna metody diagnozowania neurologicznego i potrafi interpretować wyniki badań tej dyscypliny medycznej.	K_W02, K_W04
W02, W03	Zna zasady programowania, prowadzenia i weryfikacji terapii w przypadku zaburzeń sprawności realizacyjnych i kompetencji komunikacyjnej.	K_W05
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Potrafi dokonać diagnozy różnicowej umiejętności realizacyjnych i kompetencji komunikacyjnej w normie i zaburzeniu.	K_U02, K_U04

U02	Potrafi prowadzić terapię neurologopedyczną u dzieci i dorosłych we współpracy z neurologiem.	K_U03, K_U14
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Dbą o godność pacjenta i respektowanie zasad etyki zawodowej.	K_K03
K02, K04	Jest dociekliwy w poszukiwaniu nowych rozwiązań diagnostycznoterapeutycznych.	K_K05, K_K07
Forma i typy zajęć:	Praktyka zawodowa neurologopedyczna (40 godzin) – ćwiczenia praktycznych umiejętności diagnozowania i terapii, konsultacje, analizy przypadków.	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Anatomia i fizjologia układu nerwowego, neurologia, diagnoza różnicowa zaburzeń mowy związanych z rozpadem sprawności językowych i komunikacyjnych (afazja, pragnozja, neurodegeneracja, otępienie, schizofazja).		
Treści modułu kształcenia:		
<p>I. Obserwacja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca neurologopedy z lekarzami (m.in. neurologiem, psychiatrą), pracownikami medycznymi, fizjoterapeutami. 2. Postępowanie neurologopedyczne na oddziale neurologicznym służby zdrowia czy placówkach rehabilitacyjnych prowadzących terapię i rehabilitację osób z afazją oraz innymi uszkodzeniami OUN. 3. Dokumentacja postępowania neurologopedycznego. 4. Zabezpieczanie i ochrona danych osobowych pacjenta. 5. Obserwacja zajęć specjalistycznych z osobami dorosłymi. 6. Poznanie metod wspierających terapię osób dorosłych wykorzystywanych w pracy neurologopedy. <p>II. Analiza:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie i przygotowanie pomocy oraz przeprowadzenie zajęć neurologopedycznych z osobami dorosłymi w placówce, w której odbywać się będzie praktyka. 2. Opracowanie 5 konspektów odtwórczych. 3. Opracowanie 10 konspektów twórczych. 4. Zgromadzenie materiału do diagnozy neurologopedycznej w zakresie wybranego zaburzenia rozpadu kompetencji komunikacyjnych lub utraty sprawności realizacyjnych. 5. Analiza przypadku osoby z uszkodzeniem neurologicznym wymagającego opieki specjalistycznej w związku z zaobserwowanym rozpadem kompetencji i sprawności językowych i komunikacyjnych – stworzenie studium przypadku. 		
Literatura podstawowa:		
1. Borkowska A., Szepietowska E.M., red., 2000, <i>Diagnoza neuropsychologiczna. Metodologia i metodyka</i> , Lublin: UMCS.		

2. Kądziaława D., 1983, *Czynność rozumienia mowy. Analiza neuropsychologiczna*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
3. Maruszewski M., 1966, *Afazja. Zagadnienia teorii i terapii*, Warszawa: PWN.
4. Panasiuk J., 2015, *Afazja. Tekst – metatekst – kontekst*, Lublin: UMCS.
5. Panasiuk J., 2015, *Postępowanie logopedyczne w przypadku afazji*, [w]: S. Grabias, J. Panasiuk, T. Woźniak, *Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego*, Lublin: UMCS.

Literatura dodatkowa:

1. Panasiuk J., 2000, *Komunikacja w afazji*, [w:] „Logopedia” 27, 55-80.
2. Panasiuk J., *Kompetencja językowa a kompetencja metajęzykowa w afazji*, „Logopedia” 33, red. S. Grabias, Lublin, s. 171-189.
3. Panasiuk J., 2012, *Diagnoza logopedyczna w przebiegu chorób neurologicznych u osób dorosłych*, [w:] E. Czaplewska, S. Milewski (red.), *Diagnoza logopedyczna. Podręcznik akademicki*. Sopot: GWP, s. 263-324.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Praktyka studenta odbywa się pod kierunkiem uczelnianego opiekuna praktyk. W jej ramach studenci uczestniczą w obserwacji zajęć neurologopedycznych na oddziale neurologicznym służby zdrowia i/lub w placówkach rehabilitacyjnych prowadzących terapię i rehabilitację osób z afazją oraz innymi uszkodzeniami OUN. Podczas praktyki podejmowane są następujące działania: obserwacja zajęć neurologopedycznych, diagnoza neurologopedyczna osób z uszkodzeniami OUN; programowanie i prowadzenie terapii neurologopedycznej osób z afazją. Opracowanie konspektów, pomocy i ćwiczeń wykorzystanych w ramach prowadzonych przez studenta zajęć neurologopedycznych podczas praktyki.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Wszystkie efekty będą sprawdzane poprzez ocenę postawy studenta podczas praktyk (zaangażowana/niezaangażowana), ocenę udziału w dyskusjach i analizach (udział/ brak udziału), ocenę z przeprowadzonych przez studenta zajęć neurologopedycznych, ocenę z opracowania konspektów odtwórczych, twórczych oraz studium przypadku (suma z ocen częściowych: ocena 2-5).

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: obserwacja zajęć diagnozy, programowania i prowadzenie terapii neurologopedycznej odbywającej się w wybranej przez uczelnianego opiekuna praktyki na oddziale neurologicznym i/ lub placówce rehabilitacyjnych prowadzących terapię i rehabilitację osób z afazją oraz innymi uszkodzeniami OUN (w tym opracowanie 5 konspektów odtwórczych i 10 konspektów twórczych), przygotowanie pomocy, ćwiczeń oraz opracowanie studium przypadku. Pozytywna opinia uczelnianego opiekuna praktyk. Poprawy: brak możliwości poprawy, w przypadku negatywnej oceny praktyki student powinien odbyć ponownie praktykę.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Liczba godzin praktyk

40 godzin

Samodzielne przygotowanie się do prowadzonych zajęć, przygotowanie konspektów i analizy przypadków	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Praktyka zawodowa ciągła logopedyczna/ neurologopedyczna w placówkach rehabilitacyjnych prowadzących terapię i rehabilitację małych dzieci
Nazwa w języku angielskim:		Apprenticeship of speech therapy/ neurologopaedics in physiotherapy centres providing therapies for small children
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Alina Maciejewska, prof. UPH
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		mgr Izabella Leńniczuk
Założenia i cele przedmiotu:		Zdobycie przez studenta praktycznego przygotowania do wykonywania zawodu logopedy/ neurologopedy w placówkach rehabilitacyjnych prowadzących terapię i rehabilitację małych dzieci. Weryfikacja wiedzy teoretycznej, doskonalenie umiejętności praktycznych w zakresie diagnozowania i programowania terapii neurologopedycznej (prowadzenia dokumentacji, układania planów terapii neurologopedycznej oraz jej prowadzenia – w placówkach, gdzie prowadzona jest terapia małych dzieci; noworodków, niemowląt, dzieci do 4. roku życia) oraz dokonywania ewaluacji działań pedagogicznych.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W04	Ma wiedzę z zakresu podstaw i metod diagnozy neonatologicznej, pediatrycznej.	K_W01, K_W03
W01, W04	Ma wiedzę na temat zagrożeń nieprawidłowego rozwoju dziecka w okresie pre- i perilingwalnym.	K_W02
W08	Zna metody diagnozowania neurologicznego i potrafi interpretować wyniki badań tej dyscypliny medycznej.	K_W04
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01, U07	Potrafi dobrać odpowiednie metody wspierające rozwój dziecka.	K_U05, K_U03

U01, U02, U03, U08	Potrafi prowadzić terapię neurologopedyczną u noworodków, niemowląt oraz dzieci we współpracy z neurologiem.	K_U11, K_U14
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K02	Jest dociekliwy w poszukiwaniu nowych rozwiązań diagnostyczno-terapeutycznych.	K_K05, K_K02
K04	Wykazuje się rzetelnością w wykonywaniu zadań zawodowych w stosunku do najmłodszych pacjentów.	K_K06
Forma i typy zajęć:	Praktyka zawodowa neurologopedyczna (40 godzin) – ćwiczenia praktycznych umiejętności diagnozowania i terapii, konsultacje, analizy przypadków.	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Anatomia i fizjologia układu nerwowego, neurologia, wczesna interwencja terapeutyczna, neonatologia.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Obserwacja zajęć specjalistycznych z noworodkami, niemowlętami oraz dziećmi do 4. roku życia. 2. Obserwacja konsultacji z opiekunami i rodzicami. 3. Obserwacja pracy neurologopedy w placówce rehabilitacyjnej dla małych dzieci, oddziałach pediatrycznych/ neonatologicznych. 4. Analiza przypadku dziecka przedwcześnie urodzonego, wymagającego opieki specjalistycznej w związku z zaobserwowanymi dysharmoniami rozwojowymi – studium przypadku. 5. Prowadzenie zajęć neurologopedycznych z małymi dziećmi w wybranej placówce. 6. Opracowanie 10 konspektów odtwórczych. 7. Opracowanie 10 konspektów twórczych. 8. Udział w konsultacjach z rodzicami i opiekunami. 9. Zgromadzenie materiału w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka (elementy fizjoterapii, rozwój funkcji pokarmowych i ich zaburzenia u niemowląt). 10. Poznanie metod wspierających terapię małych dzieci z zaburzeniami rozwoju wykorzystywanych w pracy neurologopedy. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Gałkowski T., Jastrzębowska G., Szelań E., 2005, <i>Podstawy neurologopedii. Podręcznik akademicki</i>, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego. 2. King M., Stephenson J., 2011, <i>Badanie neurologiczne dzieci</i>, Lublin: Wyd. Czelej. 3. Kułak W., 2006, <i>Neurofizjologiczna i obrazowa ocena uszkodzenia i plastyczności mózgu dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym</i>, vol. 15/ nr 29, s. 71-73. 4. Michałowicz R. 2001, <i>Mózgowe porażenie dziecięce</i>, Warszawa: PZWL. 5. Kaczorowska-Bray K., Milewski S. (red.), 2016, <i>Wczesna interwencja logopedyczna</i>, Gdańsk: Grupa Wydawnicza Harmonia. 6. Przybyła O., 2015, <i>Postępowanie logopedyczne w przypadku noworodków i niemowląt</i>, [w]: Grabias S., Panasiuk J., Woźniak T. (red.), <i>Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dąbrowska A., 1998, <i>Problemy kontaktu interpersonalnego między osobą badającą a badaną w procesie diagnozy i terapii</i>, [w]: J. Rola (red.), <i>Wybrane problemy psychologicznej diagnozy zaburzeń rozwoju dzieci</i>, Warszawa: WSPS. 		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Praktyka ciągła odbywa się w wybranej przez studenta placówce prowadzącej rehabilitację i terapię małych dzieci pod kierunkiem opiekuna praktyk mianowanego przez dyrektora placówki, zgodnie z zasadami sformułowanymi w sylabusie. Student ma prawo do konsultacji z uczelnianym opiekunem praktyk. Uczelniany opiekun praktyk ma obowiązek udzielić studentowi pomocy w rozwiązaniu problemów związanych z realizacją praktyki oraz ma obowiązek kontrolowania procesu realizacji praktyki. W ramach		

praktyki podejmowane są następujące działania: obserwacja, diagnozowanie, programowanie oraz planowanie zajęć neurologopedycznych (opracowanie konspektów zajęć neurologopedycznych – 10 odtwórczych, 15 twórczych) oraz samodzielne prowadzenie zajęć, zapoznanie się ze specyfiką pracy neurologopedy prowadzącym terapię małych dzieci.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Wszystkie efekty będą sprawdzane poprzez ocenę postawy studenta podczas praktyk (zaangażowana/niezaangażowana) oraz ocenę zajęć prowadzonych przez studenta (ocena 2-5), której dokonuje opiekun praktyk z ramienia placówki, w której odbywa się praktyka. Podstawą sprawdzenia realizacji efektów kształcenia jest ocena dziennika praktyk prowadzonego przez studenta i ocenionego przez uczelnianego opiekuna praktyk (ocena 2-5).

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia praktyki jest pozytywna ocena praktyki dokonana przez opiekuna praktyki z ramienia placówki (ocena 3-5). Ostateczna ocena za praktykę jest średnią oceny opiekuna praktyk z ramienia placówki i uczelnianego opiekuna praktyk, który ocenia przedstawiony przez studenta dziennik realizacji praktyki (skala ocen 2-5).

Poprawy: brak możliwości poprawy, w przypadku negatywnej oceny praktyki student powinien odbyć ponownie praktykę.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Liczba godzin praktyk

40 godzin

Samodzielne przygotowanie się do prowadzonych zajęć, przygotowanie konspektów i analizy przypadków

10 godzin

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

50 godzin

Punkty ECTS za przedmiot

2 ECST

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Zaburzenia komunikacji w wieku senioralnym	
Nazwa w języku angielskim:	Communication disorders in the elderly	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	1 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr hab. Alina Maciejewska, prof. UPH	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	dr hab. Alina Maciejewska, prof. UPH	
Założenia i cele przedmiotu:	Celem zajęć jest nakreślenie problematyki uwarunkowań oraz specyfiki komunikowania się językowego osób w podeszłym wieku, zarówno starzejących się fizjologicznie, jak też z różnymi schorzeniami organicznymi. Zostaną również poruszone kwestie diagnozy zjawisk patologii mowy i możliwości stymulacji funkcji językowych osób w okresie starzenia się.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Zna złożone mechanizmy warunkujące procesy komunikowania się językowego osób w okresie starzenia.	K_W02
W04	Zna cechy typowe dla kompetencji językowych i komunikacyjnych osób starzejących się fizjologicznie.	K_W01, K_W02
W08	Student zna patomechanizmy i symptomatykę zespołów chorób neurodegeneracyjnych; student zna paradygmaty objawów językowych w poszczególnych typach demencji.	K_W09
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U02	Potrafi przeprowadzić ocenę sprawności językowych osoby w wieku senioralnym.	K_U11, K_U06
U04	Student potrafi określić objawy i dynamikę zaburzeń językowych w poszczególnych schorzeniach neurodegeneracyjnych.	K_U08, K_U10, K_U14
U03	Potrafi zaplanować oddziaływania usprawniające komunikację językową dostosowane do indywidualnych potrzeb osoby w podeszłym wieku.	K_U11, K_U06

U05	Student potrafi współpracować z neurologami, psychiatrami, neuropsychologami, instruktorami terapii zajęciowej, rehabilitantami i pracownikami socjalnymi.	K_U07, K_U09, K_U13
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Wykazuje troskę o poszanowanie godności osób z zaburzeniami mowy i słuchu oraz zasad etyki zawodowej.	K_K03, K_K04
K03	Otacza opieką i troską rodzinę pacjenta.	K_K01
Forma i typy zajęć:	Ćwiczenia – 15 godzin.	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowe wiadomości z anatomii, psychologii, językoznawstwa i neurologii.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Etap starzenia się człowieka jako wyzwanie dla współczesnej psychologii i logopedii. Czym zajmuje się logopeda – gerontolog (aspekty teoretyczne, badawcze i praktyczne). Demograficzne przemiany stratyfikacji wiekowej społeczeństwa. 2. Kryteria różnicowania zaburzeń językowych względem innych deficytów neuropsychologicznych i neurologicznych osób w wieku starszym. 3. Diagnostyka zaburzeń; obrazowanie mózgu. 4. Leczenie farmakologiczne zmian dementyjnych; psychofarmakologia. 5. Cele i zasady prowadzenia terapii logopedycznej osób z zaburzeniami mowy w przebiegu zmian dementyjnych na wszystkich etapach choroby. 6. Rola aktywności własnej osób starszych w optymalnej adaptacji do wieku senioralnego. Rola aktywności fizycznej w zaawansowanym wieku. Aktywność ruchowa a kondycja fizyczna. Aktywność ruchowa jako profilaktyka „starzenia się” mózgu. Aktywność ruchowa a stan emocjonalny. Rola aktywności umysłowej w zaawansowanym wieku. 7. Społeczne problemy osób w podeszłym wieku. Interakcja warunkiem utrzymania kontaktów z otoczeniem. 8. Kodeks postępowania etycznego opiekunów osób starych i niepełnosprawnych. 9. Człowiek starszy jako adresat pomocy logopedycznej. Struktura potrzeb ludzi starszych i wynikające z niej zadania do pracy terapeutycznej. Umiejętność nawiązywania kontaktu z osobą starszą (aspekt poznawczy, aspekt emocjonalny, rozumienie perspektywy spostrzegania rzeczywistości przez osobę starszą). Specyficzne problemy osób starszych i metody pomocy logopedycznej. Prowadzenie zajęć logopedycznych i psychoedukacyjnych dla osób starszych. 10. Komunikacja alternatywna w zaawansowanych stadiach demencji. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Daniluk B., Szepietowska E.M., 2005, <i>Ograniczenia i możliwości komunikacji językowej w demencji</i>, [w:] : Z. Tarkowski (red.), <i>Neurologopedia</i>, Lublin: Wyd. Fundacji „Orator”, s. 61-79. 2. Jodzio K., 2012, <i>Neuropsychologia jesieni życia</i>, [w:] „Psychologia Rozwojowa”, nr 17(1), s. 85-98. 3. Milewski S., Kaczorowska-Bray K., Kamińska B., 2016, <i>Późna dorosłość z perspektywy logopedii</i>, [w:] „Pogranicze. Studia Społeczne”, Tom XXVIII, s. 165-182. 4. Szepietowska E.M., Daniluk B., 2000, <i>Zaburzenia językowe w demencji w ujęciu neuropsychologii klinicznej</i>, [w:] „Audiofonologia”, XVI, s. 117-135. 5. Szepietowska E.M., Daniluk B., 2008, <i>Demencja</i>, [w:] Ł. Domańska, A.R. Borkowska (red.), <i>Podstawy neuropsychologii klinicznej</i>, Lublin: Wyd. UMCS, s. 281-297. 6. Steuden S., 2011, <i>Psychologia starzenia się i starości</i>, Warszawa: Wyd. PWN. 7. Stuart-Hamilton I., 2006, <i>Psychologia starzenia się</i>. Poznań: Wyd. Zysk i S-ka. 8. Tłokiński W., 2015, <i>Zmiany w interakcjach społecznych na starość. Komunikacyjne osamotnienie</i>, [w:] L. Buliński (red.), <i>Realność złego starzenia się. Poza polityczną i społeczną powinnością</i>, Toruń: Wyd. Adam Marszałek, s.128-138. 		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Borkowska A., E. M. Szepietowska (red.), 2000, <i>Diagnoza neuropsychologiczna. Metodologia i metodyka</i>, Lublin: Wydawnictwo UMCS. 		

2. Domagała A., 2007, *Zachowania językowe w demencji. Struktura wypowiedzi w chorobie Alzheimera*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
3. Domagała A., 2008, *Standard postępowania logopedycznego w przypadku zaburzeń mowy osób w otępieniu alzheimerowskim*, [w:] „Logopedia”, t. 37, s. 297-311.
4. Domagała A., 2015, *Narracja i jej zaburzenia w otępieniu alzheimerowskim*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
5. Leszek J. (red.), 2003, *Choroby otępienne. Teoria i praktyka*. Wrocław: Wydawnictwo Continuo.
6. Milewski S., Kaczorowska-Bray K. (red.), 2018, *Gerontologopedia*, Gdańsk: Grupa Wydawnicza Harmonia.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład multimedialny, nagrania video przypadków klinicznych, studia przypadków – analiza.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty sprawdzane będą na kolokwium pisemnym po zakończeniu zajęć.

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenie na ocenę – kolokwium pisemne pod koniec semestru.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Komunikacja z seniorem
Nazwa w języku angielskim:		Communication with seniors
Język wykładowy:		polski
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:		drugi
Semestr:		trzeci
Liczba punktów ECTS:		1 ECTS
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Alina Maciejewska, prof. UPH
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Alina Maciejewska, prof. UPH
Założenia i cele przedmiotu:		Przygotowanie studenta do pracy z osobami starszymi w sytuacji zaburzeń zdrowotnych związanych z wiekiem. Pogłębienie wiedzy z zakresu fizjologii starzenia, specyfiki patologii wieku podeszłego, celów i metod całościowej oceny geriatrycznej i możliwości postępowania diagnostyczno-terapeutycznego, zasad interdyscyplinarnej opieki geriatrycznej, specyfiki postępowania z pacjentem w wieku podeszłym, zasad komunikowania się z osobą starszą (zasady prawidłowej komunikacji, bariery w komunikacji i ich pokonywanie). Językowe i niejęzykowe obszary zaburzeń w funkcjonowaniu.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W04	Charakteryzuje narzędzia i skale oceny geriatrycznej pacjentów w wieku podeszłym oraz ich opiekunów.	K_W05, K_W06, K_W07
W01	Posiada wiedzę z zakresu istoty, przyczyn i konsekwencji procesu starzenia w odniesieniu do komunikacji z pacjentem.	K_W02
W04	Zna złożone mechanizmy warunkujące procesy komunikowania się językowego osób w okresie starzenia.	K_W05, K_W06, K_W07
W06	Zna cechy typowe dla kompetencji językowych i komunikacyjnych osób starzejących się fizjologicznie.	K_W09, K_W02, K_W04
W06	Opisuje symptomatologię zaburzeń językowych i zaburzeń mowy osób z otępieniem.	K_W09, K_W02
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego

U01	Potrafi przeprowadzić ocenę sprawności językowych osoby w wieku senioralnym.	K_U01, K_U11
U02	Ocenia wpływ choroby i innych sytuacji trudnych na stan fizyczny, psychiczny i funkcjonowanie społeczne człowieka starego.	K_U11, K_U04, K_U05
U03	Kontroluje błędy i bariery w procesie komunikowania z człowiekiem starym i jego opiekunami.	K_U11, K_U06
U03	Potrafi zaplanować oddziaływania usprawniające komunikację językową dostosowane do indywidualnych potrzeb osoby w podeszłym wieku.	K_U11, K_U06
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K04	Systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową w zakresie geriatry oraz kształtuje umiejętności niezbędne w pracy z osobami starszymi, dążąc do profesjonalizmu.	K_K05, K_K06, K_K07
K02	Jest przekonany o potrzebie wielospecjalistycznej opieki nad osobami starszymi.	K_K05, K_K02
Forma i typy zajęć:	Wykład – 15 godzin.	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowe wiadomości z anatomii, neurologii, psychologii, językoznawstwa i afazjologii.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> Holistyczna opieka dla seniorów: formy i specyfika diagnozowania zasobów i obciążeń osób starszych i ich opiekunów rodzinnych w odniesieniu do środowiska fizycznego, psychologicznego i społecznego. Kontakt i komunikowanie się z osobą w podeszłym wieku, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób z zaburzeniami funkcji poznawczych. Kryteria różnicowania zaburzeń językowych względem innych deficytów neuropsychologicznych i neurologicznych osób w wieku starszym. Interakcja warunkiem utrzymania kontaktów z otoczeniem. Cele i zasady prowadzenia terapii logopedycznej osób z zaburzeniami mowy w przebiegu zmian demencyjnych na wszystkich etapach choroby. Formy i specyfika udzielania pomocy logopedycznej/neurologopedycznej osobom starszym. Rodzaje terapii i metody usprawniania funkcji poznawczych u osób starszych. Opieka nad ludźmi starszymi: praca w zespole interdyscyplinarnym. Kształtowanie umiejętności efektywnego komunikowania się logopedy/ neurologopedy z pacjentami geriatrycznymi z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Komunikacja alternatywna w zaawansowanych stadiach demencji. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> Borkowska A., E. M. Szepietowska (red.), 2000, Diagnostyka neuropsychologiczna. Metodologia i metodyka, Lublin: Wydawnictwo UMCS. Domagała A., 2007, Zachowania językowe w demencji. Struktura wypowiedzi w chorobie Alzheimera, Lublin: Wydawnictwo UMCS. Domagała A., 2008, Standard postępowania logopedycznego w przypadku zaburzeń mowy osób w otępieniu alzheimerowskim, [w:] „Logopedia”, t. 37, s. 297-311. Domagała A., 2015, Narracja i jej zaburzenia w otępieniu alzheimerowskim, Lublin: Wydawnictwo UMCS. Leszek J. (red.), 2003, Choroby otępienne. Teoria i praktyka. Wrocław: Wydawnictwo Continuo. Milewski S., Kaczorowska-Bray K. (red.), 2018, Gerontologopedia, Gdańsk: Grupa Wydawnicza Harmonia. 		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> Kostka T., Koziarska-Rościszewska M., 2009, <i>Choroby wieku podeszłego</i>, Warszawa PZWL. Nowicka A. (red.), 2008, <i>Wybrane problemy osób starszych</i>, Kraków: Wydawnictwo Impuls. 		

3. Galus K., 2007, *Geriatrya. Wybrane zagadnienia.*, Wrocław Wydawnictwo: Urban & Partner.
 4. Grodzicki T., Kocemba J., Skalska A. (red.), 2006, *Geriatrya z elementami gerontologii ogólnej. Podręcznik dla lekarzy i studentów*, Gdańsk: Wydawnictwo Via Medica.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład multimedialny, nagrania video przypadków klinicznych, studia przypadków – analiza.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Efekty sprawdzane będą na kolokwium pisemnym po zakończeniu zajęć.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: zaliczenie na ocenę – kolokwium pisemne pod koniec semestru.

Warunkiem uzyskania zaliczenia z oceną jest spełnienie każdego z opisanych niżej kryteriów:

- a) przygotowanie do zajęć i aktywność na nich – bieżące ocenianie na zajęciach,
- b) zaliczenie kolokwium pisemnego:
 - 0–50% – niedostateczny (2,0),
 - 51–60% – dostateczny (3,0),
 - 61–70% – dostateczny plus (3,5),
 - 71–80% – dobry (4,0),
 - 81–90% – dobry plus (4,5),
 - 91–100% – bardzo dobry (5,0).

Przewidziana jest jednorazowa poprawa kolokwium pisemnego.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w ćwiczeniach	15 godzin
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	7 godzin
Przygotowanie się do kolokwium i udział w nim	3 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:	Dysfagia – problemy wieku senioralnego	
Nazwa w języku angielskim:	Dysfagia - problems of old age	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr Sofia Kamińska	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	dr Aldona Kocyła-Łukasiewicz	
Założenia i cele przedmiotu:	Celem zajęć jest przekazanie studentom wiedzy na temat anatomii i fizjologii narządów żucia, gardła i górnego odcinka przewodu pokarmowego, etiologii oraz klasyfikacji zaburzeń połykania, metod leczenia i rehabilitacji zaburzeń połykania.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01	Ma wiedzę na temat budowy anatomicznej aparatu artykulacyjnego, stomatognatycznego, fizjologii połykania i ich zaburzeń.	K_W02
W01	Zna klasyfikację zaburzeń mowy w tym zaburzenia mowy wynikające z zaburzeń połykania i żucia.	K_W02
W03	Posiada podstawową wiedzę na temat patomechanizmu powstawania zaburzeń połykania, metod ich leczenia, rehabilitacji i rokowań.	K_W05, K_W06, K_W07
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Potrafi zastosować logopedyczne procedury diagnostyczne w ocenie sprawności czynności karmienia.	K_U01, K_U11
U03	Potrafi zaplanować i przeprowadzić terapię logopedyczną wykorzystując wiedzę z zakresu różnych dyscyplin specjalistycznych.	K_U11, K_U06
U04	Student potrafi zauważyć niepokojące objawy u pacjenta związane z zaburzeniami połykania. Informuje pacjenta o konieczności wizyty u foniatry.	K_U08, K_U10, K_U14
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego

K04	Ma świadomość konsekwencji w funkcjonowaniu społecznym osób z zaburzeniami połykania i żucia.	K_K05, K_K06, K_K07
K02	Student potrafi współpracować z lekarzem foniatrą.	K_K05, K_K02
Forma i typy zajęć:		Laboratorium – 30 godzin.
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość anatomii aparatu artykulacyjnego. Znajomość zasad poprawnego pasażu pokarmowego.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Anatomia jamy ustnej i gardła. 2. Fizjologia połykania – fazy połykania. 3. Dysfagia – diagnostyka – charakterystyka zaburzeń połykania (dysfagia). 4. Dysfagia – przyczyny nieprawidłowości w zakresie narządu żucia. 5. Diagnostyka nieprawidłowości narządu żucia. 6. Zaburzenia połykania w chorobach głowy i szyi. 7. Zaburzenia połykania w chorobach neurologicznych. 8. Dysfagia – leczenie i rehabilitacja: <ol style="list-style-type: none"> a) oddziaływania ukierunkowane na odbudowę funkcji traktu facjo-oralnego, b) techniki połykania, c) korekcja wadliwego wzorca połykania na skutek zaburzeń miodfunkcyjnych, d) higiena jamy ustnej, e) adaptacja dietetyczna. 9. Wpływ zaburzeń połykania i żucia na wymowę. 10. Terapia logopedyczna pacjentów z zaburzeniami połykania i żucia. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Jakóbiak A., Lorens G., 2015, <i>Rola wczesnej interwencji logopedycznej w zminimalizowaniu lub zapobieganiu nadwrażliwości oralnej u dzieci przedwcześnie urodzonych</i>, [w:] Błeszyński J. J., Baczała D. (red.), <i>Wczesna interwencja w logopedii</i>, Gdańsk: Grupa Wydawnicza Harmonia. 2. Okeson J.P., 2005, <i>Leczenie dysfunkcji narządu żucia</i>, Lublin: Wyd. Czelej. 3. Rokitiańska M., 2004, <i>Podstawy ortodoncji dla logopedów</i>, Bydgoszcz: Wydaw. Akademii Bydgoskiej im. Kazimierza Wielkiego. 4. Stecko E., 2002, <i>Zaburzenia mowy u dzieci – wczesne rozpoznawanie i postępowanie logopedyczne</i>, Warszawa: Wydawnictwo UW. 5. Szmaj M., 2012, <i>Terapia dysfagii. Zbiór ćwiczeń dla logopedów</i>, Gdańsk. 		
Literatura dodatkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Held-Ziółkowska M., 2005, <i>Zaburzenia połykania</i>, [w:] G. Janczewskiego (red.), <i>Otolaryngologia praktyczna – podręcznik dla studentów i lekarzy</i>, t. II, , Gdańsk: Wydawnictwo Medyczne Via Medica. 2. Grotfeld O., 1985, <i>Fizjologia narządu żucia – podręcznik dla studentów stomatologii</i>, Warszawa: PZWL. 3. Kosmowska A., Sielska-Badurek E., Niemczyk K., 2015, <i>Zasady terapii neurologopedycznej w dysfagii</i>, [w:] „Index Copernicus International”, s. 14-20. 		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Prezentacje multimedialne, praca własna studentów, filmy dydaktyczne.		
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:		
Efekty będą sprawdzone systematycznie na zajęciach oraz dwóch kolokwium w semestrze.		
Forma i warunki zaliczenia:		
Egzamin pisemny.		
Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pozytywne zaliczenie kolokwium (uzyskanie co najmniej 51% punktów). 		

2. Pozytywne zaliczenie pracy na podstawie obserwacji praktycznych – zestawu ćwiczeń z zakresu terapii logopedycznej pacjentów z zaburzeniami połykania i żucia.

Poprawy: jednorazowa poprawa kolokwium i pracy na koniec semestru lub w wyznaczonych terminach.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w laboratoriach	30 godzin
Samodzielne przygotowanie się	10 godzin
Samodzielne przygotowanie się do kolokwium	10 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Praktyka zawodowa śródroczna gerontologopedyczna (placówki specjalne/opiekuńcze/rehabilitacyjne / domy dziennej opieki)
Nazwa w języku angielskim:		Midterm apprenticeship of gerontologopaedics (special centres,/reform centre / care/ physiotherapy centres /day care house)
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	3 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr Aldona Kocyła-Łukasiewicz	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	dr Zofia Kamińska	
Założenia i cele przedmiotu:	Zdobycie przez studentów praktycznego przygotowania do wykonywania zawodu gerontologopedy w placówce specjalnej, placówkach opiekuńczych, rehabilitacyjnych, domach dziennej opieki. Weryfikacja wiedzy teoretycznej, doskonalenie umiejętności praktycznych w zakresie diagnozowania, programowania i prowadzenia terapii gerontologopedycznej (m.in. prowadzenia dokumentacji, układania planów terapii gerontologopedycznej, organizacji pracy, zapewnienia bezpieczeństwa pacjentom na terenie placówki), a także dokonywania ewaluacji działań terapeutycznych.	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01, W02, W04, W08	Student zna etapy rozwoju mowy dziecka oraz zasady zapewniania bezpieczeństwa pacjentom w placówkach: specjalnej/opiekuńczej, rehabilitacyjnej, domach dziennej opieki i poza nimi.	K_W01, K_W02, K_W13
W02, W03	Student zna zasady, metody prowadzenia terapii gerontologopedycznej w przypadku różnych zaburzeń mowy.	K_W05
W02, W08	Student zna specyfikę pracy gerontologopedy, zadania, strukturę, organizację, plan pracy placówek: specjalnej, opiekuńczej, rehabilitacyjnej, domów dziennej opieki.	K_W09, K_W12
	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	
U01, U03, U07	Potrafi zaplanować i przeprowadzić zajęcia terapeutyczne zgodne ze standardami postępowania gerontologopedycznego w przypadku danego zaburzenia mowy pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych.	K_U01, K_U02, K_U11
U03, U08	Wyciąga wnioski z obserwacji sposobu działań opiekuńczo-wychowawczych, terapeutycznych gerontologopedów i innych terapeutów pracujących na terenie placówki, w której odbywa się praktyka.	K_U14, K_W06
U07, U08	Analizuje sytuacje, zdarzenia terapeutyczne zaobserwowane lub doświadczone w czasie praktyk.	K_U12, K_U14
	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	

S_K01	Dbą o godność człowieka z zaburzeniami mowy i komunikacji językowej, postępując zgodnie z zasadami etyki zawodowej.	K_K04
S_K02	Dbą o rozwój własnych umiejętności, poszukuje nowych technik i pomocy diagnostyczno-terapeutycznych.	K_K05
S_K04	Skutecznie współpracuje z opiekunem praktyki, nauczycielami oraz innymi specjalistami w celu poszerzenia swojej wiedzy.	K_K07

Forma i typy zajęć:	Praktyka zawodowa gerontologopedyczna (60 godzin) - ćwiczenia praktycznych umiejętności diagnozowania, programowania i prowadzenia terapii; konsultacje, analizy przypadków.
----------------------------	--

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Znajomość zagadnień z zakresu pedagogiki specjalnej i psychologii specjalnej. Wiedza z klasyfikacji zaburzeń mowy, rozwoju języka dziecka, terminologii związanej ze sprawnościami językowymi i komunikacyjnymi człowieka z zaburzeniami sprzężonymi.

Treści modułu kształcenia:

I. Obserwacja:

1. Zapoznanie się z zadaniami, organizacją, dokumentacją (m.in. statut, plan pracy, program terapeutyczny, rehabilitacyjny) i specyfiką pracy placówki specjalnej/placówki opiekuńczej/rehabilitacyjnej/domu dziennej opieki na terenie miejsca, w którym odbywać się praktyka.
2. Współpraca gerontologopedy ze specjalistami (m.in. psychologiem, pedagogiem, rehabilitantami) lekarzami, pracownikami medycznymi, pracownikami opieki socjalnej.
3. Postępowanie gerontologopedyczne w placówkach: specjalnej/opiekuńczej/rehabilitacyjnej, domach dziennej opieki: zasady, formy, metody pracy z osobami dorosłymi z zaburzeniami sprzężonymi, niepełnosprawnościami, itp.
4. Dokumentacja postępowania gerontologopedycznego w placówkach specjalnych, opiekuńczych, rehabilitacyjnych, domach dziennej opieki.
5. Zabezpieczanie i ochrona danych osobowych pacjenta.
6. Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.
7. Obserwacja zajęć grupowych osób dorosłych z zaburzeniami komunikacji i języka (np. z autyzmem, oligofazją, afazją, niedokształceniami mowy na tle zaburzeń sprzężonych, zaburzeniami mowy w przypadku chorób neurodegeneracyjnych).
8. Obserwacja zajęć indywidualnych uczniów/osób dorosłych z zaburzeniami komunikacji i języka (jw.).
9. Obserwacja komunikacji opiekunów z pacjentami w wieku senioralnym z chorobami demencyjnymi.

II. Analiza:

1. Analiza pracy terapeutycznej osób pracujących w placówkach specjalnych, opiekuńczych, rehabilitacyjnych oraz domach dziennej opieki, ich interakcja z pacjentami.
2. Analiza postępowania gerontologopedycznego w przypadku różnych zaburzeń mowy (np. autyzm, oligofazja, afazja, niedokształcenie mowy na tle zaburzeń sprzężonych, zaburzenia mowy w przypadku chorób neurodegeneracyjnych).
3. Metody badania sprawności językowych i komunikacyjnych u uczniów/osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi.
4. Opracowanie 7 konspektów odtwórczych z obserwowanej terapii.

5. Opracowanie 10 konspektów twórczych (z samodzielnie przeprowadzanych zajęć gerontologopedycznych).
6. Zapoznanie się ze strukturą, dokumentacją i obowiązkami gerontologopedę pracującego w placówkach specjalnych, opiekuńczych, rehabilitacyjnych, domach dziennej opieki.
7. Przygotowanie opinii gerontologopedycznej wybranego przypadku.
8. Opracowanie studium przypadku (diagnoza gerontologopedyczna, program terapii, 2 konspekty zajęć z wybranego okresu terapii).

Literatura podstawowa:

1. Błęszyński J. J., Kaczorowska-Bray K. (red.), 2012, *Diagnoza i terapia logopedyczna osób z niepełnosprawnością intelektualną: teoretyczne determinanty problemu*, Gdańsk: Harmonia.
2. Cieszyńska-Rożek J., Sobolewski P., Grzesiak-Witek D. (red.), 2018, *Zaburzenia mowy w wybranych zespołach uwarunkowanych genetycznie*, Lublin: Wydawnictwo Czelej.
3. Penczek M., Szafrńska A. (red.), 2018, *Wybrane przestrzenie niepełnosprawności: teoria, diagnoza, badania*, Kraków: Impuls.
4. Romieniecka-Stec A., 2014, *Ćwiczenia funkcji poznawczych*, t. 1,2,3, Kraków: WiR.
5. Stecko E., 2017, 2018, *Neurologopedyczne studia przypadków*, tom IV i V, Warszawa: Wydawnictwo Stecko.

Literatura dodatkowa:

1. Grabias S., Woźniak T., Panasiuk J. (red.), 2015, *Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.
2. Smereka T., 2009, *Język a myślenie: terapia osób z zaburzeniami mowy*, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
3. Tarkowski Z., Jastrzębowska G. (red.), 2002, *Człowiek wobec ograniczeń: niepełnosprawność, komunikowanie, diagnoza, terapia*, Warszawa: Wydawnictwo Fundacji „Orator”.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Praktyka studenta odbywa się pod kierunkiem uczelnianego opiekuna praktyk. W jej ramach studenci uczestniczą w obserwacji zajęć terapeutycznych oraz gerontologopedycznych prowadzonych w wybranej przez uczelnianego opiekuna praktyki placówce specjalnej, opiekuńczej, rehabilitacyjnej, domu dziennej opieki. Podczas praktyki podejmowane są następujące działania: obserwacja zajęć terapeutycznych oraz gerontologopedycznych, programowanie i planowanie terapii gerontologopedycznej. Opracowanie zestawu ćwiczeń i pomocy w ramach prowadzonych zajęć gerontologopedycznych (co najmniej 10 zestawów ćwiczeń).

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia osiągniętych przez studenta:

Wszystkie efekty będą sprawdzane poprzez ocenę postawy studenta podczas praktyk (zaangażowana/niezaangażowana), ocenę udziału w dyskusjach i analizach (udział/ brak udziału), ocenę z przeprowadzonych przez studenta zajęć neurologopedycznych, ocenę z opracowania konspektów odtwórczych, twórczych oraz studium przypadku (suma z ocen cząstkowych: ocena 2-5), pozytywna ocena uczelnianego opiekuna praktyki.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: obserwacja zajęć terapeutycznych oraz z diagnozy i terapii gerontologopedycznej odbywającej się w wybranej przez uczelnianego opiekuna praktyki placówce (opracowanie 7 konspektów odtwórczych i 10 konspektów twórczych), przygotowanie i opracowanie studium przypadku. Pozytywna opinia uczelnianego opiekuna praktyk.

Poprawy:

Brak możliwości poprawy, w przypadku negatywnej oceny praktyki student powinien odbyć ponownie praktykę.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Liczba godzin praktyk	60 godz.
Samodzielne przygotowanie się do prowadzonych zajęć, przygotowanie konspektów i analizy przypadków	15 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Zaburzenia mowy w demencji
Nazwa w języku angielskim:		Speech disorders in dementia
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:		Wydział Nauk Humanistycznych
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Sofia Kamińska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Sofia Kamińska
Założenia i cele przedmiotu:		<p>Celem zajęć jest zapoznanie studentów z zaburzeniami mowy towarzyszącymi demencji. Przedmiot dotyczy zaburzeń językowych i komunikacyjnych w demencji (otępieniu), prowadzony jest w formie wykładu. Wykład obejmuje podstawowe informacje na temat otępienia i jego typów, klasyfikacji zjawisk. Ukierunkowany jest na problematykę zaburzeń mowy w otępieniu alzheimerowskim jako najpowszechniejszej postaci otępienia (obraz kliniczny otępienia alzheimerowskiego, dynamika zaburzeń mowy w otępieniu alzheimerowskim - w fazie łagodnej oraz umiarkowanej, objawy wiodące, bariery komunikacyjne w kontakcie z chorym). Omawiane są standardy postępowania logopedycznego w przypadku otępienia i organizacja opieki logopedycznej. Studenci zapoznają się z metodami pracy logopedy w ramach terapii pośredniej (formami pracy z opiekunem osoby chorej) i terapii bezpośredniej (formami stymulowania aktywności językowej chorego w warunkach otępienia – w stadium łagodnym i umiarkowanym).</p>
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego

W04	Ma pogłębioną, rozszerzoną wiedzę o specyfice zaburzeń komunikacji w demencji, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować w praktyce logopedycznej.	K_W01, K_W02
W08	Zna podstawowe zjawiska dotyczące języka i komunikacji w warunkach otępienia alzheimerowskiego, wymienia objawy patologii.	K_W09, K_W02, K_W02
W01	Ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji, szczegółową wiedzę z zakresu demencji, zaburzeń komunikacji w demencji.	K_W05
W02	Ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach logopedii z neurologią, geriatrią, psychiatrią, pozwalającą na integrowanie perspektyw właściwych dla kilku dyscyplin naukowych.	K_W09
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U03	Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z zakresu zaburzeń komunikacji w demencji.	K_U11, K_U06
U04	Rozpoznaje możliwości językowe i komunikacyjne chorego, identyfikuje bariery komunikacyjne oraz wskazuje ich prawdopodobne przyczyny.	K_U01, K_U11
U03	Posiada umiejętność prowadzenia terapii logopedycznej dostosowaną do możliwości pacjenta.	K_U11, K_U06
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K04	Rozumie potrzebę poszerzania wiedzy dotyczącej zaburzeń komunikacji w demencji, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób.	K_K05, K_K06, K_K07
K04	Potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać wiedzę i umiejętności, rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny.	K_K05, K_K06, K_K07

Forma i typy zajęć:

Wykład – 15 godzin, ćwiczenia – 15 godzin.

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Brak.

Treści modułu kształcenia:

1. Demencja – definicja i klasyfikacja, etiologia. Rodzaje otępień.
2. Diagnostyka, terapia i profilaktyka zaburzeń mowy w demencji.
3. Specyficzne i niespecyficzne zachowania językowe osób w demencji.
4. Kryteria różnicowania zaburzeń językowych względem innych deficytów neuropsychologicznych i neurologicznych osób w demencji.
5. Obrazowanie mózgu.
6. Psychofarmakologia.
7. Urazy czaszkowo-mózgowe.
8. Choroby naczyniowe mózgu.
9. Stwardnienie rozsiane.

10. Padaczka.
11. Zespoły otępienne.
12. Nowotwory ośrodkowego układu nerwowego.
13. Choroby zwyrodnieniowe mózgu.
14. Cele i zasady prowadzenia terapii logopedycznej osób z zaburzeniami mowy w przebiegu zmian dementyjnych na wszystkich etapach choroby.
15. Rola logopedy w instytucjach i stowarzyszeniach tworzonych przez osoby dotknięte chorobami, którym towarzyszą zmiany dementyjne.

Literatura podstawowa:

1. Domagała A., 2007, *Zachowania językowe w demencji. Struktura wypowiedzi w chorobie Alzheimera*, Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.
2. Domagała A., 2010/2011, *Metoda zanikających podpowiedzi w diagnozie i terapii logopedycznej w otępieniu*, „Logopedia”, t. 39/40, s. 207-218.
3. Domagała A., Gustaw K., 2006, *Program FOCUSED jako metoda usprawniania komunikacji w otępieniu alzheimerowskim*, [w:] „Logopedia”, t. 35, s. 91-98.
4. Gawron N., 2008, *Metody oddziaływań nefarmakologicznych ukierunkowanych na poprawę funkcjonowania poznawczego, stanu psychicznego i zapobiegających występowaniu zaburzeń zachowania u pacjentów z chorobą Alzheimera*, [w:] E. Łojek, A. Bolewska (red.), *Wybrane zagadnienia rehabilitacji neuropsychologicznej*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, s. 123-155.
5. Marczevska H., 1994, *Zaburzenia językowe w demencji typu Alzheimera*, [w:] *Nie tylko afazja... O zaburzeniach językowych w demencji Alzheimera, demencji wielozawałowej i przy uszkodzeniach prawej półkuli mózgu*, Warszawa: Energeia, s. 7-60.

Literatura dodatkowa:

1. Bakheit A.M.O., 1998, *Postępowanie w spastyczności*, „Rehabilitacja Medyczna”, nr 2, 3, s. 67-80.
2. Wiskirska-Woźnica B., Pruszczyk A., Walczak A., 2002, *Zaburzenia połykania – postępowanie diagnostyczne i zasady rehabilitacji*, [w:] „Przewodnik Lekarza”, nr 5, s. 102-104.
3. Pużyński S., Wciórka J. (red.), 2000, *Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w ICD-10. Opisy kliniczne, wskazówki diagnostyczne*, Kraków – Warszawa.
4. Sadowski B., Chmurzyński J. A., 1989, *Biologiczne mechanizmy zachowania*, Warszawa: PWN.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Planowane metody i formy dydaktyczne: słowne (opis, wykład), oglądowe, inaczej percepcyjne (obserwacja, wykorzystywanie technicznych środków dydaktycznych), praktyczne, inaczej czynne (samodzielne doświadczenia, własna działalność, zadania do rozwiązania).

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiąganym przez studenta:

Wszystkie efekty weryfikowane będą podczas kolokwium zaliczeniowego na koniec semestru.

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenie na ocenę. Kolokwium pisemne.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w wykładach

15 godz.

Udział w ćwiczeniach

15 godz.

Samodzielne przygotowanie się do zajęć

10 godz.

Przygotowanie się do kolokwium i udział w nim	10 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Postępowanie neurologopedyczne w zaburzeniach neurodegeneracyjnych
Nazwa w języku angielskim:		Neurological therapy in neurodegenerative disorders
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	2 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Sofia Kamińska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Sofia Kamińska
Założenia i cele przedmiotu:		Językowe i niejęzykowe obszary zaburzeń w funkcjonowaniu człowieka z chorobami neurodegeneracyjnymi, podstawy gerontologopedii. Dzięki nabyciu wiedzy o standardach całościowej oceny geriatrycznej, odrębnościach biologii człowieka starszego, prezentacji, przebiegu i leczeniu chorób w wieku starszym, student będzie potrafił nie tylko identyfikować problemy zdrowotne, funkcjonalne i opiekuńcze pacjenta, ale i planowo je rozwiązywać zgodnie z indywidualnymi priorytetami chorego uzgodnionymi z lekarzem we współpracy z zespołem praktyków geriatrycznych (pielęgniarka, fizjoterapeuta, psycholog).
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W04	Student zna patomechanizmy i symptomatykę zespołów chorób neurodegeneracyjnych; student zna paradygmaty objawów językowych w poszczególnych typach demencji.	K_W01, K_W02
W08	Student zna logopedyczne procedury postępowania diagnostycznego w przypadkach demencji: zna cele i zasady prowadzenia terapii logopedycznej osób z zaburzeniami mowy w przebiegu zmian dementyjnych na wszystkich etapach choroby.	K_W09, K_W02, K_W04

W07	Zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego, w tym: otępieniach, w szczególności chorobie Alzheimera, otępieniu czołowym, otępieniu naczyniopochodnym i innych zespołach otępiennych, chorobach jąder podstawy, w szczególności chorobie Parkinsona.	K_W08, K_W13
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01	Ocenia zaburzenia mowy występujące w chorobach neurozwyrodnieniowych, diagnozuje je i interweniuje w ich przypadku.	K_U01, K_U11
U03	Prowadzi terapię neurologopedyczną osób dorosłych z dysfunkcjami układu nerwowego, u których występują zaburzenia w rozwoju i/ lub przebiegu komunikacji językowe.	K_U11, K_U04
U07	Dobiera metody, formy i środki do realizacji ustalone w wyniku programowania terapii zaburzeń mowy w przebiegu chorób neurodegeneracyjnych.	K_U03, K_U10, K_U12
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Ma świadomość istoty rozróżniania zaburzeń mowy u osób z uszkodzeniami OUN.	K_K05, K_K02
K03	Ma świadomość konieczność i jasnego sposobu przedstawiania pacjentowi oraz jego rodzinie/opiekunom drogi terapeutycznego postępowania.	K_K01, K_K02
Forma i typy zajęć:	Wykład – 15 godzin, ćwiczenia – 15 godzin.	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Podstawowe wiadomości z neurologii, teorii zaburzeń mowy, zaburzeń mowy w wieku senioralnym.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Najczęstsze choroby o podłożu neurozwyrodnieniowym przebiegające z zaburzeniami językowymi (FTD, PPA, SD, AD) – metody diagnozowania, objawy. 2. Zaburzenia funkcjonowania wywołane chorobami: Alzheimera, Parkinsona, demencją naczyniową, chorobą Picka. Problemy emocjonalne (lęk wieku podeszłego, depresja wieku podeszłego). 3. Zaburzenia mowy w chorobie Parkinsona. 4. Metody terapii pacjentów z zaburzeniami językowymi o etiologii neurozwyrodnieniowej. 5. Cele i zasady prowadzenia terapii logopedycznej osób z zaburzeniami mowy w przebiegu zmian 6. dementywnych na wszystkich etapach choroby. 7. Specyficzne i niespecyficzne zachowania językowe osób w demencji. 8. Kryteria różnicowania zaburzeń językowych względem innych deficytów neuropsychologicznych i neurologicznych osób w demencji. 9. Analiza materiału językowego osoby z demencją. 10. Planowanie terapii logopedycznej, wyznaczanie istotnych celów terapii. 11. Człowiek starszy jako adresat pomocy logopedycznej. Struktura potrzeb ludzi starszych i wynikające z niej zadania do pracy terapeutycznej. Umiejętność nawiązywania kontaktu z osobą starszą (aspekt poznawczy, aspekt emocjonalny, rozumienie perspektywy spostrzegania rzeczywistości przez osobę 		

starszą). Specyficzne problemy osób starszych i metody pomocy psychologicznej. Prowadzenie zajęć logopedycznych i psychoedukacyjnych dla osób starszych.

Literatura podstawowa:

1. Tłokiński W., Milewski S., Kaczorowska-Bray K. (red.), 2018, *Gerontologopedia*, Gdańsk: Harmonia Universalis.
2. Domagała A., Sitek E. (red.), 2018, *Choroba Alzheimera. Zaburzenia komunikacji językowej*, Gdańsk: Harmonia Universalis.
3. Friedman A., 2019, *Choroba Parkinsona – od mechanizmów do leczenia*, Warszawa: PZWL.
4. Kozubski W. (red.), 2004, *Choroby układu nerwowego*, Warszawa: PZWL.
5. Leszek J. (red.), 1998, *Choroba Alzheimera*, Wrocław: Volumed.
6. Leszek J. (red.), 2003, *Choroby otępienne. Teoria i praktyka*, Wrocław: Wydawnictwo Continuo.
7. Lewicka T., Rodzeń A., 2006, *Ćwiczenia rehabilitacyjno-logopedyczne dla osób z chorobą Parkinsona*, Warszawa.
8. Marczevska H., Osiejuk, E., 1994, *Nie tylko afazja... O zaburzeniach językowych w demencji Alzheimera, demencji wielozawałowej i przy uszkodzeniach prawej półkuli mózgu*, Warszawa: Energeia.
9. Obrębowski A., 2008, *Narząd głosu i jego znaczenie w komunikacji społecznej*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego.
10. Szczudlik A., 2004, *Otępienie*, Kraków: Wydaw. Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Literatura dodatkowa:

1. Domagała A., 2007, *Zachowania językowe w demencji. Struktura wypowiedzi w chorobie Alzheimera*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.
2. Tłokiński W., 1990, *Mowa ludzi u schyłku życia*, Warszawa: PWN.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Planowane formy i metody dydaktyczne: dyskusja, prezentacja, opis przypadku, samodzielne dochodzenie do wiedzy, analiza literatury.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiąganym przez studenta:

Efekty sprawdzane będą na kolokwium pisemnym po zakończeniu zajęć.

Forma i warunki zaliczenia:

Egzamin pisemny. Do egzaminu student przystępuje po zaliczeniu kolokwium pisemnego na koniec ćwiczeń.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Udział w wykładach

15 godz.

Udział w ćwiczeniach

15 godz.

Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń

10 godz.

Przygotowanie się do zaliczenia i egzaminu

10 godz.

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

50 godz.

Punkty ECTS za przedmiot

2 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Neurologopeda w zespołach wspomagania rozwoju dziecka
Nazwa w języku angielskim:	Neurologist in child development support teams	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:	logopedia	
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):	fakultatywny	
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):	drugiego stopnia	
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	1 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:	dr Sofia Kamińska	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:	dr Sofia Kamińska	
Założenia i cele przedmiotu:	<p>Zapoznanie ze sposobami wspomagania rozwoju małego dziecka. Nabywanie umiejętności trafnego doboru i stosowania różnorodnych metod pracy opiekuńczo-wychowawczej i dydaktycznej, ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych możliwości rozwojowych dziecka. Nabywanie umiejętności rozpoznawania, diagnozowania potrzeb intelektualnych, emocjonalnych i społecznych małego dziecka. Poszerzenie wiedzy na temat profilaktyki zaburzeń rozwojowych małego dziecka. Doskonalenie umiejętności w zakresie interpretacji opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz organizowania wczesnej interwencji logopedycznej. Opanowanie podstawowych umiejętności postępowania terapeutycznego z dzieckiem. Zapoznanie się z formami współpracy i pomocy rodzinie. Wykorzystanie środków dydaktycznych najczęściej stosowanych w diagnostyce i w terapii logopedycznej.</p>	
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W04	Słuchacz ma pogłębioną i ugruntowaną wiedzę z zakresu rozwoju małego dziecka, Słuchacz ma ugruntowaną wiedzę z zakresu rozwoju małego dziecka.	K_W01, K_W02

W07	Zna procedury postępowania neurologopedycznego dzieci z zaburzeniami rozwojowymi.	K_U08, K_U13
W05	Ma pogłębioną wiedzę z zakresu uwarunkowań rozwoju mowy u dzieci zagrożonych nieprawidłowym rozwojem w okresie pre- i perilingwalnym.	K_W02, K_W03
W06	Zna zasady interakcji i budowania kompetencji komunikacyjnej z dziećmi z uszkodzeniami/ dysfunkcjami CUN.	K_W11
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U02	Potrafi ocenić stan dziecka w okresie prelingwalnym.	K_U04, K_U11
U01	Potrafi wykonać diagnozę różnicową obwodowych i ośrodkowych zaburzeń mowy.	K_U01, K_U11
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Ma świadomość swojej wiedzy i jest gotowy do niesienia pomocy dzieciom z zaburzeniami rozwojowymi.	K_K03, K_K04
K06	Dbą o własny rozwój, zdrowie i własne bezpieczeństwo.	K_K05, K_K02
Forma i typy zajęć:	Wykład – 15 godzin.	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość rozwoju psychoruchowego dziecka.		
Treści modułu kształcenia:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie się z rozporządzeniem MEN określającym warunki organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. 2. Zapoznanie się z rozporządzeniem MEN dotyczącym kształcenia specjalnego. 3. Neurologopeda jako członek zespołu WWRD – rola i zadania. 4. Zadania neurologopedy w zespole orzecznicy w ramach WWRD. 5. Dokumentacja związana z WWRD – opinie, IPET, WOPFU. 6. Narzędzia diagnostyczne w pracy neurologopedy w ramach WWRD. 7. Współpraca i wspieranie rodziny w zakresie WWRD. 8. Zachowania trudne rodziców/opiekunów dziecka z niepełnosprawnością – wyzwanie dla terapeutów. 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. ROZPORZĄDZENIE Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z dnia 24 sierpnia 2017 r.). 2. ROZPORZĄDZENIE Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dzieci (Dz.U. 2017 poz. 1635). 3. Elszkowska A., Golon A., Raabe K., Krawczyk F., Majcher D., Niklewska-Piotrowska E., Piotrowicz R., Rafał-Łuniewska J., 2017, <i>Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka w teorii i praktyce</i>, Warszawa: ORE (DOI: www.ore.edu.pl). 		

4. Cytowska B., Winczura B. (red.), 2008, *Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju małego dziecka*, Warszawa: Oficyna Wydawnicza Impuls.
5. Cytowska B., Wilczura B., Stawarski A.(red.), 2008, *Dzieci chore, niepełnosprawne i z utrudnieniami w rozwoju*, Warszawa: Oficyna Wydawnicza Impuls.
6. Franczyk A., Krajewska K., 2010, *Program psychostymulacji dzieci w wieku przedszkolnym z deficytami i zaburzeniami rozwoju*, Warszawa: Oficyna Wydawnicza Impuls.
7. Serafin T. (red.), 2005, *Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole. Poradnik dla organizatorów działań, dla terapeutów oraz dla rodziców*, Warszawa: MENiS.

Literatura dodatkowa:

1. Kaczorowska-Bray K., Milewski S. (red.), 2021, *Wczesna interwencja logopedyczna*, Gdańsk: Harmonia Universalis.
2. Zalewska M. (red.), 2008, *Zaburzenia rozwoju dziecka z perspektywy relacji*, Warszawa: Wydawnictwo EMU.
3. Piotrowicz R., 1998, *Wczesna interwencja – podjąć wyzwanie*, „Biuletyn Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii” nr 98/2, s.18-22.
4. Piotrowicz R., 1999, *Wieloprofilowe usprawnianie dziecka z uszkodzeniem mózgu - istota rehabilitacji*, „Biuletyn Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii”, nr 99/3, s.21-27.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład tradycyjny i multimedialny.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Wszystkie efekty weryfikowane będą podczas kolokwium zaliczeniowego na koniec semestru.

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenie na ocenę. Kolokwium pisemne.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w zajęciach	15 godz.
Samodzielne przygotowanie się do zajęć	5 godz.
Przygotowanie się do kolokwium i udział w nim	5 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	25 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	1 ECTS

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Praktyka zawodowa śródroczna logopedyczna/ neurologopedyczna w placówce specjalnej/ ośrodku szkolno-wychowawczym
Nazwa w języku angielskim:		Midterm apprenticeship of speech therapy/ neurologopaedics/ (special needs school, educational and reform centre)
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		logopedia
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Humanistycznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		drugiego stopnia
Rok studiów:	drugi	
Semestr:	trzeci	
Liczba punktów ECTS:	3 ECTS	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Sofia Kamińska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		mgr Monika Polak
Założenia i cele przedmiotu:		Zdobycie przez studentów praktycznego przygotowania do wykonywania zawodu logopedy/ neurologopedy w szkole specjalnej/ ośrodku szkolno-wychowawczym, Weryfikacja wiedzy teoretycznej, doskonalenie umiejętności praktycznych w zakresie diagnozowania, programowania i prowadzenia terapii neurologopedycznej (m.in. prowadzenia dokumentacji, układania planów terapii neurologopedycznej, organizacji pracy, zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom na terenie placówki), a także dokonywania ewaluacji działań dydaktycznopedagogicznych.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W01,W02, W04, W07	Student zna etapy rozwoju mowy dziecka oraz zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w placówce oświatowej i poza nią.	K_W01, K_W02, K_W13
W02, W03	Student zna zasady, metody prowadzenia terapii logopedycznej/ neurologopedycznej w przypadku różnych zaburzeń mowy.	K_W05

W02, W10	Student zna specyfikę pracy logopedy/ neurologopedy, zadania, organizację, statut program wychowawczo-profilaktyczny i plan pracy szkoły specjalnej/ ośrodka szkolno-wychowawczego.	K_W09, K_W12
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U01, U03, U07	Potrafi zaplanować i przeprowadzić zajęcia terapeutyczne zgodne ze standardami postępowania logopedycznego/ neurologopedycznego w przypadku danego zaburzenia mowy pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych	K_U01, K_U02, K_U11
U03, U08	Wyciąga wnioski z obserwacji sposobu działań opiekuńczo-wychowawczych, dydaktycznych i terapeutycznych, logopedów i neurologopedów i innych terapeutów pracujących na terenie placówki, w której odbywa się praktyka.	K_U14, K_W06
U08	Analizuje sytuacje, zdarzenia dydaktyczno-pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.	K_U12, K_U14
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K01	Dbą o godność człowieka z zaburzeniami mowy i komunikacji językowej, postępując zgodnie z zasadami etyki zawodowej.	K_K04
K02, K04	Dbą o rozwój własnych umiejętności, poszukuje nowych technik i pomocy diagnostyczno-terapeutycznych.	K_K05
K04	Skutecznie współpracuje z opiekunem praktyki, nauczycielami oraz innymi specjalistami w celu poszerzenia swojej wiedzy.	K_K07
Forma i typy zajęć:	Praktyka zawodowa neurologopedyczna (60 godzin) – ćwiczenia praktycznych umiejętności diagnozowania, programowania i prowadzenia terapii; konsultacje, analizy przypadków.	
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość zagadnień z zakresu pedagogiki specjalnej i psychologii specjalnej umożliwiających organizowanie i prowadzenie procesu kształcenia w szkole specjalnej/ ośrodku szkolno-wychowawczym. Wiedza z klasyfikacji zaburzeń mowy, rozwoju języka dziecka, terminologii związanej ze sprawnościami językowymi i komunikacyjnymi człowieka z zaburzeniami sprzężonymi.		
Treści modułu kształcenia:		
I. Obserwacja:		
1. Zapoznanie się z zadaniami, organizacją, dokumentacją (m.in. statut, plan pracy, program wychowawczo-profilaktyczny) i specyfiką pracy szkoły specjalnej/ośrodka szkolno-wychowawczego na terenie miejsca, w którym odbywać się praktyka.		
2. Współpraca logopedy/neurologopedy ze specjalistami (m.in. psychologiem specjalnym, pedagogiem specjalnym, rehabilitantami) lekarzami, pracownikami medycznymi, pracownikami opieki socjalnej.		

3. Postępowanie logopedyczne/neurologopedyczne w szkole specjalnej/ośrodku szkolnowychowawczym: zasady, formy, metody pracy z uczniami z zaburzeniami sprzężonymi, niepełnosprawnościami i zespołami genetycznymi.
 4. Dokumentacja postępowania neurologopedycznego w placówkach specjalnych.
 5. Zabezpieczanie i ochrona danych osobowych pacjenta.
 6. Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.
 7. Obserwacja zajęć grupowych uczniów z zaburzeniami komunikacji i języka (np. z autyzmem, oligofazją, afazją dziecięcą, niedokształceniami mowy na tle zaburzeń sprzężonych, opóźnieniami mowy na tle zespołów genetycznych).
 8. Obserwacja zajęć indywidualnych uczniów z zaburzeniami komunikacji i języka (jw.).
- II. Analiza:
1. Analiza pracy dydaktyczno-wychowawczej nauczycieli, terapeutów pracujących w szkole specjalnej/ośrodku szkolno-wychowawczym, ich interakcja z uczniami.
 2. Analiza postępowania neurologopedycznego w przypadku różnych zaburzeń mowy (np. autyzm, oligofazja, afazja dziecięca, niedokształcenie mowy na tle zaburzeń sprzężonych, opóźnienia mowy na tle zespołów genetycznych).
 3. Metody badania sprawności językowych i komunikacyjnych u uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi.
 4. Opracowanie 7 konspektów odtwórczych z obserwowanej terapii.
 5. Opracowanie 10 konspektów twórczych (z samodzielnie przeprowadzanych zajęć neurologopedycznych).
 6. Zapoznanie się ze strukturą, dokumentacją i obowiązkami neurologopedy pracującego w placówkach edukacyjnych.
 7. Przygotowanie opinii logopedycznej wybranego przypadku.
 8. Opracowanie studium przypadku (diagnoza neurologopedyczna, program terapii, 2 konspekty zajęć z wybranego okresu terapii).

Literatura podstawowa:

1. Błęszyński J.J., Kaczorowska-Bray K. (red.), 2012, *Diagnoza i terapia logopedyczna osób z niepełnosprawnością intelektualną: teoretyczne determinanty problemu*, Gdańsk: Harmonia Universalis.
2. Stecko E. (red.), 2017, *Neurologopedyczne studia przypadków, tom IV i V*. Warszawa: Wydawnictwo ES.
3. Romieniecka-Stec A., 2014, *Ćwiczenia funkcji poznawczych, t. 1, 2, 3*. Kraków: WiR.
4. Penczek M., Szafrąńska A. (red.), 2018, *Wybrane przestrzenie niepełnosprawności: teoria, diagnoza, badania*, Kraków: Impuls.
5. Cieszyńska-Rożek J., Sobolewski P., Grzesiak-Witek D. (red.), *Zaburzenia mowy w wybranych zespołach uwarunkowanych genetycznie*, Lublin: Wydawnictwo Czelej.

Literatura dodatkowa:

1. Tarkowski Z., Jastrzębowska G. (red.), 2002, *Człowiek wobec ograniczeń: niepełnosprawność, komunikowanie, diagnoza, terapia*, Warszawa: Wydawnictwo fundacji Orator.

2. Grabias S., Panasiuk J., Woźniak T., 2015, *Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego*, Lublin: Wydawnictwo UMCS.

3. Smereka T., 2009, *Język a myślenie: terapia osób z zaburzeniami mowy*, Wrocław: wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Praktyka studenta odbywa się pod kierunkiem uczelnianego opiekuna praktyk. W jej ramach studenci uczestniczą w obserwacji zajęć dydaktycznych, terapeutycznych oraz neurologopedycznych prowadzonych w wybranej przez uczelnianego opiekuna praktyki szkole specjalnej/ ośrodka szkolno-wychowawczym. Podczas praktyki podejmowane są następujące działania: obserwacja zajęć dydaktycznoterapeutycznych oraz neurologopedycznych, programowanie i planowanie terapii neurologopedycznej. Opracowanie zestawu ćwiczeń i pomocy w ramach prowadzonych zajęć logopedycznych (co najmniej 10 zestawów ćwiczeń).

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Wszystkie efekty będą sprawdzane poprzez ocenę postawy studenta podczas praktyk (zaangażowana/ niezaangażowana), ocenę udziału w dyskusjach i analizach (udział/ brak udziału), ocenę z przeprowadzonych przez studenta zajęć neurologopedycznych, ocenę z opracowania konspektów odtwórczych, twórczych oraz studium przypadku (suma z ocen częściowych: ocena 2-5), pozytywna ocena uczelnianego opiekuna praktyki.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunek uzyskania zaliczenia przedmiotu: obserwacja zajęć dydaktycznych, terapeutycznych oraz z diagnozy i terapii neurologopedycznej odbywającej się w wybranej przez uczelnianego opiekuna praktyki placówce oświatowej (opracowanie 7 konspektów odtwórczych i 10 konspektów twórczych), przygotowanie i opracowanie studium przypadku. Pozytywna opinia uczelnianego opiekuna praktyk. Poprawy: brak możliwości poprawy, w przypadku negatywnej oceny praktyki student powinien odbyć ponownie praktykę.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność

Obciążenie studenta

Liczba godzin praktyk

60 godz.

Samodzielne przygotowanie się do prowadzonych zajęć, przygotowanie konspektów i analizy przypadków

15 godz.

Sumaryczne obciążenie pracą studenta

75 godz.

Punkty ECTS za przedmiot

3 ECTS